

Bryssel den 30.5.2018
COM(2018) 383 final

2018/0207 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av programmet för rättigheter och värden

{SEC(2018) 274 final} - {SWD(2018) 290 final} - {SWD(2018) 291 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

I detta förslag föreskrivs den 1 januari 2021 som första tillämpningsdatum, och förslaget läggs fram för en union med 27 medlemsstater, i enlighet med Förenade kungarikets anmälan om landets avsikt att utträda ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom), på grundval av artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen, som mottogs av Europeiska rådet den 29 mars 2017.

• Bakgrund och syfte

EU:s mål är att främja freden, sina värderingar och invånarnas välfärd. Unionen är en rättsgemenskap vars värden utgör själva grunden för dess existens. Dessa värden finns inskrivna i EU-fördragen, i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

I artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen fastställs att "[u]nionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden ska vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män." I artikel 3 anges vidare att "unionen ska ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd" och bland annat "respektera rikedom hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturarvet skyddas och utvecklas". I linje med detta anges i kommissionens diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser¹ att "EU-budgeten stöder det här [målet], tillsammans med nationella budgetar och som komplement till andra insatser på europeisk och nationell nivå".

Dessa värden omfattar i synnerhet grundläggande rättigheter, såsom icke-diskriminering och jämlikhet, anti-rasism och tolerans, respekt för mänsklig värdighet, rättsstatsprincipen och rättsväsendets oberoende, kulturell mångfald, ett aktivt civilt samhälle, yttrandefrihet och medborgarnas deltagande i det demokratiska livet.

Dessutom är en känsla av att tillhöra ett gemensamt kulturarv och dela minnen och åminnelsetillfällen en nödvändig förutsättning för att delta i ett demokratiskt samhälle och undanröja stereotyper och motsättningar mellan EU-medborgare.

Kommissionen har satt upp en union av demokratisk förändring som en av sina tio politiska prioriteringar och arbetar i det sammanhanget för att engagera medborgarna i fråga om vad unionen gör och hur den fungerar, och att bygga upp förtroendet för unionen.

EU-finansiering kan bidra med ett mervärde när det gäller att värna och hjälpa till att upprätthålla gemensamma europeiska värden.

För att främja gemensamma europeiska värden och rättigheter har EU kombinerat flera instrument i en strategisk mix av lagstiftning, politik och finansiering. I synnerhet följande program har visat på ett starkt samhällsfokus och har en tydlig anknytning till europeiska värden: programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap, programmet Ett Europa för medborgarna och programmet Rättsliga frågor.

Dessa program har lett till verkliga framsteg när det gäller att främja värden och genomdriva den uppsättning rättigheter som EU-lagstiftningen tillerkänner människor i hela unionen.

¹ COM(2017) 358 av den 28 juni 2017

För att ge några exempel är människor mer medvetna om sina rättigheter, gemensamma historia och kultur, fler kvinnor är i arbete, barns rättigheter har främjats och skyddats, rättssystemen är mer effektiva med rättstillämpare som vet hur och när EU:s regelverk ska tillämpas och med ett framgångsrikt gränsöverskridande samarbete, det finns mer demokratiskt och medborgerligt deltagande på unionsnivå och en djupare förståelse och respekt för olika minnen, kulturer och traditioner.

Unionsrätten innebär att människor kan förlita sig på en uppsättning rättigheter, ett oberoende och effektivt rättsväsende och respekt för rättsstatsprincipen. Genom särskilda anslag har EU visat sin fasta beslutsamhet att bekämpa våld mot kvinnor och barn, motverka alla former av diskriminering, främja och skydda rättigheterna för personer med funktionsnedsättning samt stödja ett dynamiskt och starkt civilt samhälle i EU.

Trots de framsteg som gjorts med de nuvarande programmen kvarstår flera brister inom de berörda politikområdena, samtidigt som det har tillkommit nya problem som behöver hanteras.

När det gäller rättvisa, rättigheter och värden står EU inför två typer av gemensamma utmaningar:

- Unionens strävan att bli en gemenskap som bygger på gemensamma värden och rättigheter, med gemensam historia och gemensamt kulturarv och en delaktig befolkning, hindras av vissa framväxande rörelser som utmanar idén med öppna inkluderande, sammanhållna och demokratiska samhällen där medborgardeltagande och åtnjutande av rättigheter gör det möjligt att bygga förutsättningar att leva tillsammans i tolerans.
- EU:s kapacitet att bemöta aktuella och framtida utmaningar begränsas av att dess nuvarande finansieringsprogram avseende värden, rättigheter, medborgarskap och rättsliga frågor är fragmenterade och har begränsade resurser. ”Programmets budgetar är inte tillräckliga för att tillfredsställa efterfrågan” är enligt de som besvarade det offentliga samrådet ett stort hinder som kan leda till att de nuvarande programmen inte uppnår sina mål.

En mer detaljerad analys visar också följande:

- Människor åtnjuter fortfarande inte sina rättigheter till fullo. ojämlikhet och diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning förekommer fortfarande. Våld är fortfarande en realitet i det dagliga livet för många kvinnor, barn och andra riskutsatta.
- Det finns mer att göra för att se till att medborgarna blir medvetna om EU:s värden och fördelarna med EU-medborgarskapet, och för att uppmuntra en högre grad av deltagande i politiken och samhället och en bättre förståelse för unionen, dess historia, kulturarv och mångfald.
- De rättigheter som härrör från EU-medborgarskapet – i fråga om fri rörlighet, konsulärt skydd och valrättigheter – är fortfarande inte helt kända och genomförda, vilket hindrar medborgarnas deltagande i politiken och samhället.
- Ekonomiska kriser, bestående av ojämlikhet och utmaningar på områden som migration har lett till att vissa ifrågasätter de grundläggande rättigheter och värden som Europeiska unionen bygger på. I vissa fall ställs även rättsstatsprincipen, tillgången till rättslig prövning, handlingsutrymmet för det civila samhället och rättsväsendets oberoende i fråga.

- Det rättsliga samarbetet i civilrättsliga och straffrättsliga frågor är otillräckligt och det är fortfarande svårt att få tillgång till rättslig prövning mellan medlemsstater. Verktygen för att samla in jämförande information om kvaliteten, oberoendet och effektiviteten hos medlemsstaternas rättssystem behöver förbättras. Ett stort hinder för ömsesidigt erkännande och rättsligt samarbete är bristen på förtroende för andra medlemsstaters rättssystem.

Att inte ta itu med dessa utmaningar skulle kunna få allvarliga följder eftersom det skulle försvaga förtroendet för demokratin och stödet för att upprätthålla värden och grundläggande rättigheter.

Dessa problem är gemensamma för alla medlemsstater och har gränsöverskridande dimensioner. Även om insatser på nationell nivå är viktiga har enskilda medlemsstater inte tillräckligt inflytande för att kunna hantera dessa utmaningar.

Insatser för att främja och försvara EU:s värden och rättigheter har djupgående konsekvenser för unionens politiska, sociala, kulturella, rättsliga och ekonomiska liv och bidrar till att EU har en påtaglig inverkan på människors dagliga liv. Insatserna på detta område behöver upprätthållas och intensifieras för att ta itu med kvarstående luckor och nya utmaningar, och för säkerställa att rättigheter och värden främjas, skyddas och respekteras. Detta kommer också att bidra till att fullborda den inre marknaden och främja välbefinnande och sammanhållning i EU. De kommer också att göra det möjligt för EU att spela en nyckelroll när det gäller att försvara och främja sina värden på global nivå och bidra till FN:s mål för hållbar utveckling.

Mot bakgrund av det ovanstående kommer det nya programmet för rättigheter och värden att vara inriktat på att skydda och främja rättigheter och värden, såsom dessa kommer till uttryck i EU-fördragen och i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, bland annat genom att stödja det civila samhällets organisationer i syfte att upprätthålla öppna, demokratiska och inkluderande samhällen.

Detta nya program kommer, tillsammans med programmet för rättsliga frågor, att vara en del av en ny fond för rättsliga frågor, rättigheter och värden inom ramen för EU-budgeten. Fonden kommer att bidra till att upprätthålla öppna, demokratiska, pluralistiska och inkluderande samhällen. Det kommer också att bidra till att stärka medborgarnas ställning genom att skydda och främja rättigheter och värden och genom att vidareutveckla EU:s område med rättvisa.

• **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Fonden för rättsliga frågor, rättigheter och värden bidrar direkt till flera av Europeiska kommissionens prioriteringar², särskilt inrättandet av ett område med rättvisa och grundläggande rättigheter som bygger på ömsesidigt förtroende, en fördjupad och mer rättvis inre marknad och en union av demokratisk förändring, tillväxt och sysselsättning.

Det nya programmet är förenligt med den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades gemensamt av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den europeiska pelaren för sociala rättigheter handlar om att ge människor nya och ändamålsenliga rättigheter, och bygger på 20 viktiga principer, bland annat jämställdhet, lika möjligheter, stöd till barn eller inkludering av personer med funktionshinder.

Medborgarskap är ett politikområde som lämpar sig väl för att utveckla synergier mellan de nuvarande finansieringsprogrammen för utbildning, kultur och EU-medborgarskap. Starkare synergier mellan programmet Ett Europa för medborgarna och programmet Rättigheter,

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/junker-political-guidelines-speech_en.pdf.

jämlikhet och medborgarskap skulle kunna uppnås genom ett närmare tematiskt samarbete, till exempel i fråga om antirasism, jämlikhet, kulturarvet, hågkomst och kulturell mångfald. Åminnelseverksamhet, vänortssamverkan eller paneuropeiska nätverk syftar till att bredda perspektiven och utveckla en känsla av europeisk samhörighet och europeisk identitet.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Fonden för rättsliga frågor, rättigheter och värden och dess två underliggande finansieringsprogram kommer att bidra till att stärka och upprätthålla EU:s värden och respekten för rättsstatsprincipen och stödja de öppna, demokratiska, inkluderande och kreativa samhällen som européer förväntar sig. Redan enligt nuvarande bestämmelser är medlemsstaterna skyldiga att visa att deras regler och förfaranden för den ekonomiska förvaltningen av EU-medel är robusta, och att finansieringen är tillräckligt skyddad mot missbruk eller bedrägeri. Endast ett oberoende rättsväsende som upprätthåller rättsstatsprincipen och rättssäkerhet i samtliga medlemsstater kan i slutändan garantera att medel från EU:s budget ges ett tillräckligt skydd.

Kommissionen har på grundval av artikel 322 i Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) föreslagit en förordning om skydd av unionens budget vid generella brister när det gäller rättsstatens principer i medlemsstaterna. Den nya förordningen kommer att komplettera de instrument som syftar till att upprätthålla EU:s värden, inbegripet detta program.

Programmet för rättigheter och värden kommer att finansiera åtgärder som rör värden och rättigheter, och dess fokus ligger på människors liv och delaktighet. I detta avseende kommer det att ha nära synergier med flera politikområden och finansieringsprogrammen för dessa. Följande synergier är värda att nämnas:

- Synergier med **sysselsättnings-, social- och utbildningspolitik**

Den framtida Europeiska socialfonden+ kommer att vara en viktig byggsten i satsningen ”Investerar i människor och värden”. Denna byggsten kommer att innebära ett stöd till medborgarna genom investeringar i: humankapital, sysselsättning (för ungdomar), social innovation, förvärvande av grundläggande digital kompetens, integration av migranter, social integration av de sämst ställda och en hög nivå av skydd för människors hälsa. Potentiella synergier kommer att utvecklas eller stärkas, särskilt för att främja jämställdhet mellan könen och lika möjligheter för underrepresenterade grupper såsom romer, och för att främja social rättvisa, EU-värden och respekt för grundläggande rättigheter.

Synergierna med programmet Erasmus + kan stärkas, med hänsyn till att Erasmus + även hjälper missgynnade grupper, såsom ungdomar med funktionsnedsättning, att få bättre tillgång till utbildning, stödjer insatser som syftar till att uppnå större social integration och har som mål att främja gemensamma värden genom utbildning. Redan befintliga synergier med programmet Kreativa Europa kommer att bibehållas och förstärkas, särskilt vad gäller kulturarv och kulturell mångfald.

- Synergier med **politik för externa åtgärder, utvecklingssamarbete och utvidgning**

Främjandet av värden och rättigheter inom EU återspeglas av hur de främjas på global nivå, inbegripet genom kopplingar till genomförandet av målen för hållbar utveckling. I detta avseende behöver synergier utvecklas, särskilt med EU:s yttre åtgärder på multilateral nivå, men också inom utvecklingssamarbetet och utvidgningspolitiken, för att säkerställa konsekvens i främjandet av mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, jämställdhet mellan könen, icke-diskriminering och tolerans..

- Synergier med den **inre marknaden**

Det framtida programmet för den inre marknaden kommer att stödja medborgarna och konsumenterna på den inre marknaden och på så sätt bidra till att stärka deras rättigheter och ge dem större inflytande. På så sätt kommer det att komplettera de åtgärder som finansieras genom programmet för rättigheter och värden, som har ett starkt fokus på att öka människors egenmakt.

Genom att finansiera verksamhet som rör bolagsrätt, avtalsrätt och åtgärder mot penningtvätt kommer det framtida programmet för den inre marknaden att komplettera programmet för rättsliga frågor och direkt bidra till genomförandet av EU:s politik på det rättsliga området och till skapandet av EU:s område med rättvisa. Detsamma gäller för konsumentpolitiken.

– Synergier med **migration, gränsförvaltning och säkerhet**

Programmet för rättigheter och värden kommer att bidra till att komma till rätta med de olika utmaningar som undergräver den sociala sammanhållningen i EU. Detta program kommer att stödja verksamhet för att bekämpa och förebygga rasism, främlingsfientlighet, hatpropaganda och våldsam extremism, och på så sätt även bidra till kampen mot radikaliserings och terrorism i bredare bemärkelse. Genom att främja och skydda barns rättigheter i utsatta situationer (inklusive migration), förebygga våld mot kvinnor och barn och stödja åtgärder för att bekämpa diskriminering, bidrar detta program också till prioriteringarna och målen när det gäller bättre hantering av migration, främjande av inkludering och åtgärder för att komma till rätta med människohandel.

– Synergier med **miljöpolitik**

Inkluderandet av hälsorelaterade frågor i programmet för rättigheter och värden kommer att komplettera täckningen av hälsorelaterade frågor inom ramen för EU:s miljöpolitik, inbegripet åtgärder med en miljö- och hälsodimension inom ramen för Life-förordningen³.

– **Integrering av klimatåtgärder**

I kommissionens förslag till flerårig budgetram för perioden 2021–2027 fastställs ett ambitiösare mål för integrering av klimatfrågor i alla EU:s program, med det övergripande målet att 25 % av EU:s anslag ska bidra till klimatmålen. Programmets bidrag till uppnåendet av detta övergripande mål kommer att följas upp med hjälp av ett unionssystem för klimatmarkörer på en lämplig uppdelningsnivå, inbegripet användning av mer precisa metoder om sådana finns tillgängliga. Kommissionen kommer att fortsätta att lägga fram informationen årligen i form av åtagandebemyndiganden inom ramen för det årliga budgetförslaget.

För att stödja ett fullt utnyttjande av programmets potential att bidra till klimatmålen kommer kommissionen att sträva efter att identifiera relevanta åtgärder under förfarandena för utarbetande, genomförande, översyn och utvärdering av programmet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1293/2013 av den 11 december 2013 om inrättandet av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EG) nr 614/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 185).

Förslaget baseras på artiklarna 16.2, 19.2, 21.2, 24, 167,5 och 168 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) Kombinationen av dessa artiklar är nödvändig för att fortsätta stödja politik som har utvecklats och genomförts inom ramen för de nuvarande programmen. Syftet är inte att utsträcka verksamheten till nya politikområden. Kombinationen av flera artiklar behövs för att uppnå programmets allmänna mål på ett övergripande sätt och för att göra det möjligt att anta en förenklad och mer effektiv finansieringsstrategi.

Enligt artikel 16.2 har unionen befogenhet att fastställa bestämmelser om skydd för enskilda personer när det gäller behandling av personuppgifter hos unionens institutioner, organ och byråer och i medlemsstaterna, när dessa utövar verksamhet som omfattas av unionsrättens tillämpningsområde, samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter. Denna fördragsbestämmelse är en rättslig grund för detta förslag.

Enligt artikel 19.2 ska stimulansåtgärder antas för att stödja medlemsstaternas åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, inbegripet insatser som syftar till att främja jämställdhet mellan kvinnor och män och främja barns rättigheter. Denna fördragsbestämmelse är en rättslig grund för detta förslag.

I artikel 21.2 i EUF-fördraget föreskrivs åtgärder på unionsnivå för att underlätta utövandet av medborgarnas rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium. Åtgärder för att informera medborgare och myndigheter om rätten till diplomatiskt och konsulärt skydd och om medborgares rösträtt kan också omfattas av denna artikel, eftersom de i praktiken bidrar till att underlätta en medborgares utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.

Demokratisk delaktighet, medborgarengagemang och främjande av det civila samhället är viktiga byggstenar i begreppet EU-medborgarskap och i rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i EU i enlighet med definitionen i artikel 21.1. De är därför avgörande faktorer för att främja rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i EU.

I artikel 24 i EUF-fördraget finns bestämmelser om medborgarinitiativ i den mening som avses i artikel 11 i EU-fördraget. Artikeln utgör rättslig grund för detta förslag i så måtto att den föreskriver finansiering av tekniskt och organisatoriskt stöd för att genomföra förordning [(EU) nr 211/2011], vilket stärker medborgarnas möjligheter att utöva sin rätt att föreslå och stödja europeisk medborgarinitiativ.

Enligt artikel 167 i EUF-fördraget ska unionen bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för dessas nationella och regionala mångfald och samtidigt framhäva det gemensamma kulturarvet. Unionens insatser ska uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna och komplettera deras insatser på områden såsom bättre kunskaper och information om de europeiska folkens kultur och historia samt bevarande och skydd av kulturarv av betydelse i en europeisk kontext. Artikel 167.5 i EUF-fördraget är därför en rättslig grund för detta förslag.

I artikel 168 i EUF-fördraget finns bestämmelser om en hög nivå av skydd för människors hälsa och om unionsinsatser som kompletterar den nationella politiken när det gäller att förebygga fysiska sjukdomar och mental ohälsa hos människor och undanröja faror för den fysiska och mentala hälsan. Våld, däribland våld som riktas mot barn och kvinnor, utgör en fara för den fysiska och mentala hälsan. Barn är en sårbar medborgargrupp och behöver ett starkare skydd mot dessa faror som ofta inbegriper gränsöverskridande hot. Våld mot kvinnor är också att betrakta som ett allvarligt hot mot offers fysiska och mentala hälsa. Även

våldsutsatta kvinnor ska omfattas av ett starkt skydd. Artikel 168 i EUF-fördraget är därför en rättslig grund för detta förslag.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Främjandet och skyddet av värden kräver mekanismer för gränsöverskridande samarbete och möjligheter till nätverkssamarbete. Medlemsstater som agerar på egen hand kan normalt sett inte uppnå detta.

Inom många områden, såsom jämlikhet och icke-diskriminering eller medborgarskap, omfattas enskilda personer av skydd enligt unionsrätten, men de är inte tillräckligt medvetna om sina rättigheter. Endast genom att öka medvetenheten, utbyta bästa praxis och tillhandahålla utbildning på EU-nivå kommer det att bli möjligt att nå människor i alla medlemsstater, informera administrativa strukturer/myndigheter och förmedla ett enhetligt budskap. Samtidigt innebär åtgärder på EU-nivå stordriftsfördelar, säkerställer kvaliteten på åtgärderna och garanterar att medlemsstaterna har en enhetlig och konsekvent tillämpning av lagstiftning i hela EU.

Finansieringen på nationell eller regional nivå av verksamhet som främjar EU medborgarnas deltagande är mycket begränsad, och finansieringen av åminnelseverksamhet är i många EU-länder än mer försumbar. Även där bidragsmottagare erhåller finansiering för liknande verksamheter, ger alternativa finansieringskällor inte prioritet åt att främja medborgarskap och åminnelse på EU-nivå. De berörda aktörernas begränsade eller obefintliga förmåga att genomföra liknande projekt utan stöd av EU-finansiering är en indikation på stödmottagarnas beroende av sådana medel.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget överensstämmer med proportionalitetsprincipen, eftersom det inte går utöver det minimum som krävs för att uppnå det uppsatta målet på europeisk nivå och vad som är nödvändigt för det ändamålet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Halvtidsutvärderingen av **programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap** visar att de problem och drivkrafter som ligger till grund för programmets allmänna och särskilda mål fortfarande är relevanta. Det allmänna stödbehov som konstaterades vid starten av programmet för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap har inte tillgodosetts fullt ut och gör sig fortfarande gällande. Överlag beaktar programmet behoven hos de olika grupperna, men en mer systematisk analys av deras behov bör utföras i samband med genomförandet. Dessutom har man identifierat frågor om rättvisa (fördelning av medel mellan grupper av stödmottagare, medverkan av jämlikhetsorgan, integrering av ett jämställdhetsperspektiv, integrering av barns rättigheter och rättigheter för personer med funktionsnedsättning) i samband med planering, genomförande och uppföljning. Samordning och informationsutbyte mellan EU-program och EU-projekt är också viktigt för att öka samstämmigheten dem emellan.

Framstegen i genomförandet av programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap har varit tillfredsställande sett till finansiellt genomförande och hur programverksamheten når ut till deltagarna. En analys av vad programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap har uppnått visar att de grupper som deltar i verksamhet som finansieras genom programmet nu har en bättre förståelse av unionens lagstiftning och politik. Bidragsmottagarna gav en i stort

sett positiv bedömning av de verksamheter som de har deltagit i, även om det finns utrymme för förbättringar. De olika kommunikationsinsatser som har gjorts för att främja programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap har på det hela taget varit framgångsrika. Det krävs dock fortsätta ansträngningar för att garantera att man når alla potentiella sökande i alla medlemsstater. Ett av de viktigaste resultat som har uppnåtts med det nya programmet, jämfört med tidigare program, har varit den minskade bördan på bidragsmottagare i termer av tid och pengar. Tillfrågade stödmottagare rapporterar att både utarbetandet av förslag och genomförandet av verksamhet har blivit mindre betungande.

De olika typerna av genomförandeåtgärder (driftsbidrag, verksamhetsbidrag, direkta bidrag och upphandling) är i överensstämmelse med programmets mål och bidragsberättigade aktörers behov. Finansieringsförordningen för programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap föreskrev stor flexibilitet med avseende på användningen av begränsade ansökningsomgångar, särskilt när det gällde att genomföra storskaliga informationskampanjer om uppgiftsskydd och förebyggande av våld. Mottagare av bidrag från programmet uttryckte tveksamhet när det gällde ansökningsförfarandets effektivitet samt skyldigheter och mekanismer i anslutning till genomförande och rapportering. När det gäller förenkling finns det fortfarande utrymme för förbättring

Utvärderingar och studier som gjorts med avseende på programmet **Ett Europa för medborgarna** under de senaste 10 åren har visat att programmet har spelat en viktig roll som det enda EU-program som riktar sig direkt till medborgarna och involverar dem genom en strategi som bygger på ”bottom-up-principen”. Halvtidsutvärderingen av programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020 visade att målen var och förblir relevanta för de problem som ska hanteras dvs. att bidra till medborgarnas kunskaper om unionen och dess gemensamma historia och mångfald, främja det europeiska medborgarskapet och förbättra förutsättningarna för medborgerligt och demokratiskt deltagande på unionsnivå. Dessa två första element fungerar inte bara som komplement till varandra utan är också ömsesidigt stödjande på grund av sambandet mellan tidigare läroplaner och planer för Europas framtid. Att ett stort antal direkta och indirekta deltagare nåddes av projektet Ett Europa för medborgarna visar att programmet givit god verkan till relativt låga kostnader. Samtidigt visar den höga efterfrågan från bidragssökande att det finns utrymme för ytterligare finansiering, och detta var också något som begärdes av intressenter som tillfrågades under utvärderingen. I sin rapport från mars 2017 om genomförandet av programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020 uttryckte Europaparlamentet sitt starka stöd för programmet och begärde en betydande ökning av budgeten. Programmet Ett Europa för medborgarna har visat sitt mervärde på EU-nivå tack vare dess inverkan på deltagarna och dess roll som ett komplement till EU:s andra finansieringsprogram och strategiska initiativ när det gäller utbildning, kultur och EU-medborgarskap. När det gäller aspekter som kräver förbättringar kan särskilt nämnas en ökad synlighet för programmet, en översyn av övervakningsindikatorerna och utveckling av starkare synergier med andra relevanta EU-finansieringsprogram och -initiativ.

- **Samråd med berörda parter**

Den samrådsstrategi som legat till grund för detta förberedande arbete inför programmet inbegrep i) ett offentligt samråd om värden och rörlighet och om förslaget till den fleråriga budgetramen för perioden efter 2020, ii) offentliga samråd inför halvtidsutvärderingen av de nuvarande finansieringsprogrammen, och iii) särskilda samråd som kommissionen anordnade i form av rundabordsdiskussioner med intressenter, konferenser och seminarier.

OFFENTLIGT SAMRÅD OM EU-FONDER PÅ OMRÅDET VÄRDEN OCH RÖRLIGHET

Samråd har ägt rum inom ramen för utvärderingar av EU:s befintliga finansiella program som omfattar flera politikområden och framför allt tittat på hur programmen fungerar för

närvarande och vilka utmaningar som ligger framför oss. Syftet med det offentliga samrådet om EU-fonder på området för värden och rörlighet var att samla in synpunkter från alla berörda parter om det bästa sättet att utnyttja varje euro av EU:s budget. Det offentliga samrådet om EU-medel på området värden och rörlighet pågick från och med den 10 januari 2018 till och med den 9 mars 2018 på 23 officiella EU-språk.

Som svar på det offentliga samrådet på nätet om EU-medel på området värden och rörlighet mottog kommissionen totalt **1 839 svar från hela Europa**. Av dessa var 52 % från deltagare med erfarenhet av Erasmus + och 43 % från deltagare med erfarenhet av programmet Kreativa Europa.

Det inkom åtminstone ett svar från varje medlemsstat. Det **hemvistland** som stod för flest svar totalt sett var Tyskland (24,4 %), följt av Frankrike (8,7 %), Belgien (7,7 %) och Spanien (5,4 %).

Av de 1 839 bidrag som inkom via det elektroniska frågeformuläret, var 65,2 % (1 199) från **organisationer** och 34,8 % (640) från **privatpersoner**.

Många olika berörda parter delgav sina åsikter: av de 1 199 bidragen från organisationer kom 355 (**19,3 %**) från **icke-statliga organisationer**, plattformar eller nätverk, 270 (**14,7 %**) från **privata företag** (främst mikroföretag och små företag) och 127 (**6,9 %**) från **forskare och akademiker**.

Den analys som sammanfattas nedan fokuserar på svarande med erfarenhet av följande EU-program:

- 1 Programmet Ett Europa för medborgarna och/eller
- 2 Programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap och/eller
- 3 Programmet Kreativa Europa och/eller
- 4 Programmet för rättsliga frågor.

Nedan redogörs för vissa av de huvudsakliga resultaten.

- Enligt deltagarna är **”främjande av en europeisk identitet och gemensamma värden”** och **”främjande av rättigheter och jämlikhet”** viktiga gemensamma politiska utmaningar (bland de första fyra utmaningar som nämns) som bör tas upp i vart och ett av de fyra programmen. ”Att stödja aktivt medborgarskap, demokratisk delaktighet i samhället och rättsstatsprincipen” och ”Främja social inkludering och rättvisa” framstår också som viktiga utmaningar som måste hanteras i de relevanta programmen, men i mindre utsträckning i programmet Kreativa Europa, där de ekonomiska utmaningarna och kulturell mångfald är viktigare.
- Minst hälften av de svarande som har erfarenhet av de fyra berörda programmen anser att politikområdena **”Stödja innovation”, ”Främja den europeiska kulturella mångfalden och det europeiska kulturarvet”** och **”FRÄMJA DEN EUROPEISKA IDENTITETEN OCH GEMENSAMMA VÄRDERINGAR”** i mycket eller relativt stor utsträckning hanterar utmaningarna. Vidare anser 52 % av de svarande som har erfarenheter från programmet Kreativa Europa att politiken att **”Stödja konkurrenskraften i de kulturella och kreativa sektorerna i Europa”** i mycket eller relativt stor utsträckning hanterar utmaningarna.
- Omkring 80 % av de svarande med erfarenhet från de fyra ovannämnda EU-programmen angav att dessa program i mycket eller ganska stor utsträckning har något att tillföra utöver det som EU-länderna skulle kunna uppnå på nationell, regional eller lokal nivå.

- De främsta faktorer som de svarande angav skulle kunna hindra att målen för de pågående programmen/fonderna uppnås är mycket likartade, oberoende av program: **”Programmets budgetar är inte tillräckliga för att tillfredsställa efterfrågan”, ”Otillräckligt stöd till småskaliga aktörer”, och ”Det finns inget stöd till förstagångssökande”** identifieras som de främsta tre hindren.
- Svarande med erfarenhet från ett eller flera av de fyra EU-programmen är ense om att **”enklare ansökningsblanketter”, ”underlättande av strukturerade nätverk och partnerskap”, ”underlättande av finansiering av åtgärder som omfattar flera åtgärdsområden” och ”bättre samordning mellan olika program eller fonder”** är de viktigaste åtgärder som bör vidtas för att förenkla och minska den administrativa bördan för bidragsmottagarna.

Konsekvensbedömning

Konsekvensbedömningen utarbetades för att analysera ett möjligt europeiskt program för kultur, rättigheter och värden som skulle slå samman 2014–2020 års program Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap, Ett Europa för medborgarna, Kreativa Europa och Rättsliga frågor. Kommissionen beslutade att ha programmet Kreativa Europa som ett självständigt program och att inrätta en fond för rättsliga frågor, rättigheter och värden med två underliggande finansieringsprogram: programmet för rättsliga frågor och programmet för rättigheter och värden. Konsekvensbedömningen är fortfarande giltig för att underbygga alla dessa initiativ.

Den 20 april 2018 avgav nämnden för lagstiftningskontroll ett positivt yttrande om den åtföljande konsekvensbedömningen. Nämnden inkluderade en rekommendation som ytterligare underlag för rapporten. Till nyckelaspekterna i denna rekommendation hörde ett fullt utnyttjande av utvärderingsresultaten, en bättre utformning av de framtida prioriteringarna och ett förtydligande av de förväntade effekterna av förändringarna när det gäller genomförandemekanismerna. Dessa aspekter förstärktes i den slutliga versionen av konsekvensbedömningen. I konsekvensbedömningen sammanställde erfarenheterna från programmen Kreativa Europa, Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap, Ett Europa för medborgarna och Rättsliga frågor och en ny struktur föreslogs. Den undersökte även genomförandemekanismer som främjar EU:s värderingar och kultur samtidigt som de bidrar till att uppnå målen när det gäller effektivitet, flexibilitet, synergier och förenkling som fastställts för nästa fleråriga budgetram. Resultaten av halvtidsöversynen har vederbörligen beaktats. Samtliga utvärderade program har visat på ett tydligt mervärde. Med det nya systemet med gruppering i kluster, kommer det att vara möjligt att ytterligare utnyttja de nuvarande programmets potential att främja EU:s värden och att öka mervärdet för EU.

Tre huvudscenarier analyserades.

- Att behålla situationen oförändrad med fyra finansieringsprogram under underklustret ”värden” i EU-budgeten, nämligen programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap, programmet Rättsliga frågor, programmet Kreativa Europa och programmet Ett Europa för medborgarna.
- Som ett alternativ till den nuvarande situationen och grundscenariot föreslogs ett andra scenario som utvecklar synergier mellan de nuvarande programmen och kombinerar dem för att forma en enda politisk övergripande ram för EU:s värden med två underliggande finansieringsprogram: det europeiska programmet för kultur, rättigheter och värden och programmet för rättsliga frågor.

- Ett tredje scenario innebar att ett enda finansieringsprogram skapas som omfattar alla de fyra ovannämnda finansieringsprogrammen.

Grundscenariot: oförändrad situation med fyra finansieringsprogram och en proportionell budgetminskning på 15 %

En analys av grundscenariot med en möjlig minskning med 15 % av de tillgängliga medlen visar att detta skulle påverka genomförandet av politiken negativt. Det skulle särskilt leda till följande:

En minskning med 15 % av finansieringen av programmet **Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap** skulle leda till att en årlig prioritering skulle behöva göras, dvs. att medel skulle behöva inriktas på vissa politikområden ett år och att andra områden skulle främjas andra år, vilket strider mot de ökande behoven på området. Denna minskning skulle också innebära att man skulle behöva dra in på studier, uppgiftsinsamlingar, informationskampanjer osv., som är nödvändiga för en sund, evidensbaserad politik och lagstiftning.

För programmet **Ett Europa för medborgarna** skulle en budgetminskning på 15 % leda till att referensbudgeten skulle minskas till 157 miljoner EUR, vilket inte är tillräckligt för att uppfylla kommissionens åtagande att sätta medborgarna i centrum för den europeiska processen. Den kritiska massan av deltagare och den geografiska täckning som behövs för att uppnå den avsedda effekten skulle inte längre nås. Ett stabilt budgetanslag (baserat på 2017 års budget) skulle möjliggöra kontinuitet, men fortfarande ha begränsade effekter.

En minskning med 15 % av finansieringen av **delprogrammet media inom Kreativa Europa** skulle oundvikligen betyda att man skulle behöva rationalisera och inrikta sig på ett begränsat antal åtgärder. En minskad finansiering skulle på ett oproportionerligt sätt påverka länder med mindre produktion och/eller länder med mindre geografiskt eller språkligt yta. Det skulle också minska antalet utbildningsverksamheter för yrkesverksamma på det audiovisuella området och antalet EU-samproduktioner, som är de verk som har bäst förutsättningar att ha framgång över gränserna. En minskning av omfattningen av nätverket av biografoperatörer skulle påverka EU-medborgares tillgång till icke-nationella europeiska produktioner, särskilt EU-medborgare från länder i Central- och Östeuropa.

En minskning med 15 % till **delprogrammet kultur inom Kreativa Europa** skulle göra det omöjligt att nå den kritiska massa som behövs för att tillgodose behoven för de kulturella och kreativa sektorerna. Detta skulle särskilt betyda mindre europeiskt mervärde och därmed minskad påverkan på den kulturella mångfalden, färre möjligheter till gränsöverskridande samarbete, mindre marknadsmöjligheter och sämre karriärmöjligheter för yrkesutövare inom de kulturella och kreativa sektorerna. Effekterna på samhället skulle minska och den internationella öppenheten i programmet kan behöva begränsas till den nivå som förelåg före 2014, samt deltagande av viktiga angränsande partnerländer till EU behöva avslutas.

Den **finansiella garantin** för de kulturella och kreativa sektorerna skulle kunna utsättas för risk, vilket skulle vara skadligt för dessa sektorer, särskilt för länder i östra Europa där finansmarknaderna är mindre utvecklade och det därför finns sämre möjligheter att få tillgång till finansiering.

Avfärdat alternativ i konsekvensbedömningen: ett program

Av skäl som rör den rättsliga grunden har det alternativ som föreslogs i det tredje alternativet med ett enda instrument/program avfärdats. Flertalet av verksamheterna och politikområdena bygger på artiklar som föreskriver det ordinarie lagstiftningsförfarandet, utom vad gäller det nuvarande programmet **Ett Europa för medborgarna**. För närvarande är det programmet huvudsakligen inriktat på medborgardeltagande och bygger därför på artikel 352 i EUF-fördraget (enhällighet). Efter en analys har man kommit fram till att målen för de motsvarande

verksamheterna skulle kunna anpassa så att de passar in i den nya strategin med ett bredare program, om deras inriktning ändras i viss mån; i så fall skulle de omfattas av tillämpningsområdet för artikel 167.1 och 167.2 i EUF-fördraget, som föreskriver det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Med hänsyn till Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa och Danmarks ställning enligt vad som anges i protokollen 21 och 22 som är fogade till fördragen, bör dock programmet för rättsliga frågor även fortsättningsvis vara ett separat instrument.

Föreslaget alternativ i konsekvensbedömningen: en EU-ram om värden med två finansieringsprogram

Analysen visar att det finns utrymme för förbättring i förhållande till den nuvarande situationen med fyra finansieringsprogram. Därför föreslås som ett alternativ till den nuvarande situationen och grundscenariot att synergier utvecklas mellan de nuvarande programmen och budgetrubrikerna och att de kombineras till en enda politisk övergripande ram för EU:s värden med två underliggande finansieringsprogram: det europeiska programmet för kultur, rättigheter och värden och programmet för rättsliga frågor.

Den nya utformningen av den framtida finansieringen som ett alternativ till grundscenariot syftar till att

- utveckla synergier bland politikområden och finna en gemensam grund för åtgärder, samtidigt som hänsyn tas till deras särdrag,
- minska överlappningar och fragmentering,
- säkerställa flexibilitet vid tilldelningen av medel, men samtidigt en viss grad av förutsägbarhet i finansieringen av varje politikområde,
- främja sektorsöverskridande och innovativa åtgärder,
- säkerställa att det finns en kritisk massa av resurser för att främja värden, samtidigt som behoven för varje politikområde beaktas.

Alternativ som valdes

Kommissionen beslutade att ha programmet Kreativa Europa som ett självständigt program och att inrätta en fond för rättsliga frågor, rättigheter och värden som omfattar två program: programmet för rättsliga frågor och programmet för rättigheter och värden. Konsekvensbedömningen är fortfarande giltig för att underbygga dessa initiativ. Detta beslut återspeglas i det förslagspaket avseende en flerårig budgetram efter 2020 som kommissionen lade fram den 2 maj 2018⁴.

• Förenkling

Det föreslagna programmet för rättigheter och värden är ett resultat av sammanslagningen av två program, nämligen programmet för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap och programmet Ett Europa för medborgarna. Dessa program är små instrument som inte kan uppnå en kritisk massa och vars effektivitet begränsas av deras relativt små budgetar. En sammanslagning kommer därför att innebära förenkling, synergier och ömsesidig förstärkning och att bidra till att göra dem mer effektiva.

Genom att verksamhet som rör medborgardeltagande samlas under samma mål, kommer förfarandena att förenklas för stödmottagarna, som bara behöver vända sig till en enda kontaktpunkt när de vill ge in sina förslag.

⁴ KOM(2018) 321.

Det nuvarande programmet Ett Europa för medborgarna har redan genomgått en väsentlig förenkling med åtgärder såsom enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader, e-blanketter ansökningar och bidragsbeslut. I linje med detta kommer ett förenklat genomförande att eftersträvas på de politikområden som finansieras genom programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap, med åtgärder såsom enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader.

Komplexiteten och mångfalden i de nuvarande programmens finansieringsregler utgör ett hinder för sökande. Att tillhandahålla en enda kontaktpunkt som externa användare kan använda för att delta i bidragens livscykel (t.ex. en deltagarportal), som inbegriper ett heltäckande system för förvaltning av bidrag, kan spela en viktig roll när det gäller att förenkla tillgången till programmet. Programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap förvaltas genom det kommissionssystem som ursprungligen utvecklades för programmet Horisont 2020, medan programmet Ett Europa för medborgarna kan komma att följa i ett senare skede. När denna övergång väl har slutförts kommer programmet för rättigheter och värden och dess bidragsmottagare att ha nytta av denna förenkling.

- **Grundläggande rättigheter**

Målen för programmet för rättigheter och värden har nära anknytning till främjandet av grundläggande rättigheter och överensstämmer med EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. I synnerhet kommer det nya programmet, tillsammans med programmet för rättsliga frågor, att vara en del av en fond för rättsliga frågor, rättigheter och värden inom ramen för EU-budgeten som syftar till att upprätthålla öppna, demokratiska och inkluderande samhällen, stärka medborgarnas ställning genom att skydda och främja rättigheter och värden samt vidareutveckla EU:s område med rättvisa.

4. BUDGETKONSEKVENSER

De samlade anslagen för genomförandet av programmet Rättigheter och värden från den 1 januari 2021 till den 31 december 2027 kommer att uppgå till [641 705 000] euro (iaktuella priser).

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

En genomförandeplan kommer att utarbetas för att fastställa formerna för genomförandet av programmet.

En plan för övervakning och utvärdering kommer att utarbetas för att specificera hur åtgärderna ska genomföras i praktiken och fastställa vilken datastrategi som ska användas. Programmet kommer att övervakas såväl fortlöpande (t.ex. för att snabbt reagera på oförutsedda händelser och exceptionella behov) som med regelbundna intervall (till exempel för att rapportera om viktiga händelser, såsom asökningsomgångar, granskning av projekt och samordnings- eller informationsevenemang). I förekommande fall kommer övervakningen att bidra till programmets huvudsakliga indikatorer. Övervakningsrapporterna kommer senare att användas som underlag för

- en halvtidsutvärdering (senast fyra år efter det att programmet började genomföras), kombinerad med en slututvärdering av de föregående programmen, och
- en slututvärdering (som ska göras senast fyra år efter utgången av programperioden).

Dessa utvärderingar kommer att genomföras i enlighet med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016⁵, om de tre institutionerna har bekräftat att utvärderingar av befintlig lagstiftning och politik bör ligga till grund för konsekvensbedömningar av olika alternativ för vidare åtgärder. Utvärderingarna kommer att bedöma programmets praktiska effekter med hjälp av programindikatorer/programmål och i detalj analysera i vilken utsträckning programmet kan anses vara relevant, ändamålsenligt och effektivt, ge ett tillräckligt europeiskt mervärde och stämma överens med EU:s övriga politik. Utvärderingarna kommer att inbegripa gjorda erfarenheter när det gäller att åtgärda eventuella brister/problem som konstaterats och rekommendationer att dra fördel av alla möjligheter att ytterligare förbättra åtgärderna och resultaten av dessa och maximera deras användning/verkan.

Kommissionen kommer att rapportera regelbundet till Europaparlamentet, rådet och alla andra berörda EU-institutioner genom övervaknings- och utvärderingsrapporter och en offentlig resultattavla över programmets huvudsakliga indikatorer.

En betydande del av programmet kommer att genomföras av genomförandeorganet för utbildning, audiovisuella medier och kultur (EACEA) under överinseende av de avdelningar vid kommissionen som ansvarar för programmet.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Det allmänna målet för programmet för rättigheter och värden är att skydda och främja rättigheter och värden, såsom dessa kommer till uttryck i EU-fördragen och i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, bland annat genom att stödja det civila samhällets organisationer i syfte att upprätthålla öppna, demokratiska och inkluderande samhällen. Detta allmänna mål kommer att uppnås genom tre särskilda mål, nämligen att främja jämlikhet och rättigheter, att främja medborgarnas engagemang och deltagande i det demokratiska livet i unionen och att bekämpa alla former av våld. Programmet kommer att ge förutsättningar för och öka synergierna mellan dess olika särskilda mål för att på ett mer effektivt sätt stödja de politikområden som dessa mål omfattar och öka deras potential att nå ut till människor. För att fungera effektivt bör programmet använda skräddarsydda strategier för att beakta de olika sektorernas specifika natur, deras olika målgrupper och dessas särskilda behov.

⁵ Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning av den 13 april 2016 EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av programmet för rättigheter och värden

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 16.2, 19.2, 21.2, 24, 167 och 168,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁶,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁷,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 2 fördraget om Europeiska unionen ska unionen ”bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden ska vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män.” I artikel 3 anges vidare att ”unionen ska ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd” och bland annat ”respektera rikedomerna hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturarvet skyddas och utvecklas”. Dessa värden bekräftas och uttrycks i de rättigheter, friheter och principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (2) Dessa rättigheter och värden måste fortsätta att främjas och upprätthållas, spridas bland medborgare och folk och vara en del av EU-projektets kärna. Därför bör en ny fond för rättsliga frågor, rättigheter och värden, som omfattar programmen för rättigheter och värden och för rättsliga frågor, inrättas inom ramen för EU:s budget. I en tid då samhällena i Europa konfronteras med extremism, radikalisering och splittring, är det viktigare än någonsin att främja, stärka och försvara rättvisa, rättigheter och EU:s värden: mänskliga rättigheter, respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet och rättsstaten. Detta kommer att få djupgående och direkta följder för politiken, samhället, kulturen och ekonomin i EU. Som en del av den nya fonden kommer programmet för rättsliga frågor att fortsätta att ge stöd till den fortsatta utvecklingen av unionens rättsliga område och det gränsöverskridande samarbetet. Programmet för rättigheter och värden kommer att samla 2014–2020 års program Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets

⁶ EUT C , , p. .

⁷ EUT C , , p. .

förordning (EU) nr 1381/2013⁸, och 2014–2020 års program Ett Europa för medborgarna, som inrättades genom rådets förordning (EU) nr 390/2014⁹ (nedan kallade *de föregående programmen*).

- (3) Fonden för rättsliga frågor, rättigheter och värden och dess två underliggande finansieringsprogram kommer främst att inriktas på personer och enheter som bidrar till att göra våra gemensamma värden, rättigheter och rika mångfald levande och dynamiska. Det slutliga målet är att främja och stödja vårt rättighetsbaserade, jämlika, inkluderande och demokratiska samhälle. Det innefattar ett dynamiskt civilsamhälle, som uppmuntrar människors demokratiska, samhällseliga och medborgerliga delaktighet och som främjar den rika mångfalden i det europeiska samhället, på grundval av vår gemensamma historia och våra gemensamma minnen. I artikel 11 i fördraget om Europeiska unionen anges närmare att institutionerna på lämpligt sätt ska ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter på alla unionens åtgärdsområden.
- (4) Programmet för rättigheter och värden (nedan kallat *programmet*) bör göra det möjligt att utveckla synergier för att möta gemensamma utmaningar när det gäller att främja och skydda värden och för att nå den kritiska massa som krävs för att få konkreta resultat på fältet. Detta bör uppnås genom att man bygger vidare på de positiva erfarenheterna från de föregående programmen. Detta kommer att göra det möjligt att utnyttja synergipotentialet fullt ut, på ett mer effektivt sätt stödja de politikområden som omfattas och stärka deras förmåga att nå ut till människor. För att fungera effektivt bör programmet använda skräddarsydda strategier för att beakta de olika sektorernas specifika natur, deras olika målgrupper och dessas särskilda behov.
- (5) För att föra Europeiska unionen närmare dess medborgare krävs en rad olika insatser och samordnade ansträngningar. Åtgärder för att sammanföra medborgare i vänortsprojekt eller nätverk av städer och stödja det civila samhällets organisationer på de områden som omfattas av programmet kommer att bidra till att stärka medborgarnas engagemang i samhället och i slutändan deras delaktighet i det demokratiska livet i unionen. Samtidigt kan stödverksamhet som främjar ömsesidig förståelse, mångfald, dialog och respekt för andra bidra till en känsla av tillhörighet och en europeisk identitet, baserad på en gemensam förståelse av Europas värden, kultur, historia och arv. Främjandet av en ökad känsla av samhörighet med unionen och unionens värden är särskilt viktigt bland medborgare i EU:s yttersta randområden på grund av deras avsides läge och avstånd från den europeiska kontinenten.
- (6) Åminnelseverksamhet och kritisk eftertanke kring Europas historiska minnen är nödvändiga inslag för att göra medborgarna medvetna om den gemensamma historien, som grundval för en gemensam framtid, en moralisk kompass och gemensamma värden. Relevansen av historiska, kulturella och interkulturella aspekter bör också beaktas, liksom kopplingarna mellan åminnelse och skapandet av en europeisk identitet och en känsla av samhörighet.
- (7) Medborgarna bör också bli mer medvetna om sina rättigheter på grundval av unionsmedborgarskapet, och bör kunna känna sig bekväma med att bo, resa, studera, arbeta och utföra frivilligarbete i en annan medlemsstat. De bör också känna att de kan

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1381/2013 av den 17 december 2013 om inrättande av ett program Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap för perioden 2014–2020 (EUT L 354, 28.12.2013, s. 62)

⁹ Rådets förordning (EU) nr 390/2014 av den 14 april 2014 om inrättande av programmet ”Ett Europa för medborgarna” för perioden 2014–2020 (EUT L 115, 17.4.2014, s. 3).

åtnjuta och utöva alla sina medborgerliga rättigheter och förlita sig på att rättigheterna är tillgängliga på lika villkor, kan göras gällande utan inskränkningar och omfattas av skydd, utan någon diskriminering oavsett var i unionen de råkar befinna sig. Det civila samhället måste stödjas för att främja, skydda och öka medvetenheten om EU:s gemensamma värden enligt artikel 2 i EU-fördraget och för att bidra till att de rättigheter som följer med unionsrätten faktisk kan åtnjutas.

- (8) Jämställdhet mellan kvinnor och män är ett grundläggande värde och ett mål för Europeiska unionen. Diskriminering och ojämlik behandling av kvinnor kränker deras grundläggande rättigheter och hindrar dem från att delta fullt ut i politiken, samhället och ekonomin. Dessutom utgör strukturella och kulturella barriärer ett hinder för att uppnå verklig jämställdhet mellan kvinnor och män. Att främja jämställdhet i all verksamhet som bedrivs av unionen är därför ett viktigt arbete för unionen och en drivkraft för ekonomisk tillväxt som bör stödjas genom programmet.
- (9) Könsrelaterat våld och våld mot barn och unga utgör en allvarlig kränkning av grundläggande rättigheter. Våld lever kvar i hela unionen, i alla sociala och ekonomiska sammanhang, och har allvarliga konsekvenser för offrens fysiska och psykiska hälsa och för samhället som helhet. Barn, unga och kvinnor är särskilt sårbara för våld, särskilt i nära relationer. Åtgärder bör vidtas för att främja barns rättigheter och bidra till att skydda barn från övergrepp och våld, som utgör ett hot mot deras fysiska och mentala hälsa och en kränkning av deras rätt till utveckling, skydd och värdighet. Åtgärder för att bekämpa alla former av våld, främja förebyggande av våld och skydda och stödja offer är prioriteringar för unionen som bidrar till att tillvarata individers grundläggande rättigheter och främjar jämställdhet mellan kvinnor och män. Dessa prioriteringar bör stödjas genom programmet.
- (10) En stark politisk vilja och samordnade insatser som bygger på metoder och resultat från de föregående Daphneprogrammen, programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap och programmet Rättsliga frågor är nödvändiga förutsättningar för att förebygga och bekämpa alla former av våld och skydda offren. Det bör särskilt framhållas att allt sedan starten 1997 har finansieringen via Daphne för att ge stöd till våldsoffer och bekämpa våld mot kvinnor, barn och unga varit en verklig framgång, såväl i fråga om popularitet bland berörda aktörer (offentliga myndigheter, akademiska institutioner och icke-statliga organisationer) som i fråga om hur effektiva de finansierade projekten har varit. Programmet har också finansierat projekt för att öka medvetenheten, tillhandahålla stödtjänster för offer och stödja icke-statliga organisationers verksamheter på fältet. Det har tagit upp alla former av våld, såsom våld i hemmet, sexuellt våld, människohandel, liksom nya framväxande former av våld, exempelvis nätmobbning. Det är därför viktigt att fortsätta med alla dessa insatser, och att resultat och erfarenheter vederbörligen beaktas vid genomförandet av programmet.
- (11) Icke-diskriminering är en av unionens grundläggande principer. I artikel 19 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt föreskrivs åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Icke-diskriminering tas även upp i artikel 21 i stadgan. Särdragen hos olika former av diskriminering bör beaktas, och lämpliga åtgärder för att förebygga och bekämpa diskriminering på en eller flera grunder bör utarbetas parallellt. Programmet bör stödja åtgärder för att förebygga och bekämpa diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, antisemitiskt och antimuslimskt hat samt andra former av intolerans. Särskild uppmärksamhet bör i detta sammanhang också ägnas åt att förebygga och bekämpa alla former av våld, hat, segregering och

stigmatisering, samt åt att bekämpa mobbning, trakasserier och intolerant behandling. Programmet bör genomföras på ett sådant sätt att programmet och annan verksamhet inom unionen med samma mål ömsesidigt stärker varandra. Detta gäller särskilt verksamheter som avses i Europeiska kommissionens meddelande av den 5 april 2011 med titeln ”En EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020”¹⁰ och i rådets rekommendation av den 9 december 2013 om verkningsfulla åtgärder för integrering av romer i medlemsstaterna¹¹.

- (12) Omvärldens attityder, hinder i den fysiska miljön och bristande tillgänglighet hindrar personer med funktionsnedsättning från att delta fullt ut och effektivt i samhället, på lika villkor med andra. Människor med funktionsnedsättning hindras bland annat från att få tillgång till arbetsmarknaden, dra fördel av en inkluderande och kvalitativ utbildning, undvika fattigdom och social utestängning, beredas tillgång till kulturella initiativ och media eller använda sina politiska rättigheter. I egenskap av part i Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (UNCRPD), har unionen och alla dess medlemsstater åtagit sig att främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionshinder. Konventionens bestämmelser har blivit en integrerad del av unionens rättsordning.
- (13) Rätten till respekt för privatliv och familjeliv, bostad och kommunikationer (rätten till personlig integritet) är en grundläggande rättighet som fastställs i artikel 7 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Skyddet av personuppgifter är en grundläggande rättighet som fastställs i artikel 8 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och artikel 16 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Efterlevnaden av reglerna om skydd av personuppgifter kontrolleras av oberoende tillsynsmyndigheter. Unionens regelverk, framför allt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679¹² och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680¹³, innehåller bestämmelser som ska säkerställa att rätten till skydd av personuppgifter tillvaratas på ett effektivt sätt. Dessa rättsakter ger de nationella tillsynsmyndigheterna med ansvar för dataskydd i uppgift att främja allmänhetens medvetenhet om och förståelse av risker, regler, skyddsåtgärder och rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter. Unionen bör kunna bedriva informationsverksamhet och genomföra studier och annan relevant verksamhet med hänsyn till betydelsen av rätten till skydd av personuppgifter i en tid av snabb teknisk utveckling.
- (14) Enligt artikel 24 i EUF-fördraget ska Europaparlamentet och rådet anta bestämmelser om de förfaranden och villkor som krävs för framläggande av ett medborgarinitiativ i den mening som avses i artikel 11 i fördraget om Europeiska unionen. Så har också skett genom antagandet av [Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011¹⁴.] Programmet bör stödja finansieringen av tekniskt och organisatoriskt stöd för genomförandet av [förordning [(EU) nr 211/2011], vilket skulle stärka medborgarnas möjligheter att utöva rätten att föreslå och stödja europeiska medborgarinitiativ.
- (15) I enlighet med artiklarna 8 och 10 i EUF-fördraget bör integreringen av målen jämställdhet och icke-diskriminering stödjas i all verksamhet inom programmet.

¹⁰ KOM(2011) 173.

¹¹ EUT C 378, 24.12.2013, s. 1.

¹² EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

¹³ EUT L 119, 4.5.2016, s. 89.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 av den 16 februari 2011 om medborgarinitiativet (EUT L 65, 11.3.2011, s. 1).

- (16) I artikel 3.3 i EUF-fördraget åläggs unionen att främja skyddet av barns rättigheter i enlighet med artikel 24 i stadgan och FN:s konvention om barnets rättigheter.
- (17) I enlighet med unionsrättsakter om likabehandling ska medlemsstaterna inrätta oberoende organ för främjandet av likabehandling för att motverka diskriminering på grund av ras, etniskt ursprung och kön. Många medlemsstater har dock gått längre än dessa krav och sett till att likabehandlingsorgan också kan hantera frågor om diskriminering på andra grunder, t.ex. ålder, sexuell läggning, religion eller övertygelse, funktionshinder eller annat. Organen för likabehandling spelar en viktig roll när det gäller att främja jämlikhet och säkerställa en effektiv tillämpning av lagstiftningen om likabehandling, främst genom att tillhandahålla ett oberoende stöd till personer som utsatts för diskriminering, genomföra oberoende undersökningar om diskriminering samt offentliggöra oberoende rapporter och lämna rekommendationer i alla frågor som rör diskriminering i sina respektive länder. Det är mycket viktigt att det arbete som utförs av organen för likabehandling är samordnat på unionsnivå i detta hänseende. Equinet inrättades 2007. Dess medlemmar utgörs av de nationella organen för främjande av likabehandling, i enlighet med vad som fastställs i rådets direktiv 2000/43/EG¹⁵ och 2004/113/EG¹⁶ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG¹⁷ och 2010/41/EU¹⁸. Equinet är i en särskild situation, eftersom det är den enda enheten som säkerställer samordning av den verksamhet som bedrivs av organ för likabehandling. Denna samordningsverksamhet är av central betydelse för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning mot diskriminering i medlemsstaterna och bör stödjas genom programmet.
- (18) Oberoende människorättsorganisationer och organisationer i det civila samhället spelar en väsentlig roll för att främja, skydda och öka medvetenheten om EU:s gemensamma värden enligt artikel 2 i EU-fördraget, och för att bidra till ett effektivt utövande av rättigheter enligt unionslagstiftningen, inklusive stadgan om de grundläggande rättigheterna. Som framgår av Europaparlamentets resolution av den 18 april 2018 är ett tillräckligt finansiellt stöd avgörande för utvecklingen av gynnsamma och hållbara förutsättningar för det civila samhällets organisationer att stärka sin roll och utföra sina uppgifter på ett oberoende och effektivt sätt. Som komplement till insatserna på nationell nivå bör EU:s finansiering därför bidra till att stödja, stärka och bygga upp kapaciteten hos oberoende organisationer i det civila samhället som arbetar med att främja mänskliga rättigheter och vars verksamhet bidrar till det strategiska säkerställandet av rättigheter som fastställs i unionsrätten och i stadgan om de grundläggande rättigheterna, även genom opinionsbildning och övervakande verksamhet, samt till att främja, tillvarata och öka medvetenheten om unionens gemensamma värderingar på nationell nivå.
- (19) Kommissionen bör säkerställa övergripande konsekvens, komplementaritet och synergier med det arbete som utförs av unionens organ och byråer, särskilt Europeiska jämställdhetsinstitutet och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter,

¹⁵ Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, 19.7.2000, s. 22).

¹⁶ Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (EUT L 373, 21.12.2004, s. 37).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (EUT L 204, 26.7.2006, s. 23).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU av den 7 juli 2010 om tillämpning av principen om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare och om upphävande av rådets direktiv 86/613/EEG (EUT L 180, 15.7.2010, s. 1).

och bör utvärdera det arbete som utförs av andra nationella och internationella aktörer på de områden som omfattas av programmet.

- (20) Programmet bör på vissa villkor vara öppet för deltagande av länder i Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), Eftaländer som inte är medlemmar i EES samt andra europeiska länder. Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidatländer som omfattas av en föranslutningsstrategi bör också kunna delta i programmet.
- (21) För att säkerställa en effektiv fördelning av anslag ur unionens allmänna budget, är det nödvändigt att säkerställa att alla åtgärder som vidtas har ett europeiskt mervärde och fungerar som komplement till medlemsstaternas insatser, samtidigt som konsekvens, komplementaritet och synergier bör eftersträvas med finansieringsprogram som stödjer politikområden med nära anknytning till varandra, särskilt inom fonden för rättvisa, rättigheter och värden, och därmed också med programmet för rättsliga frågor – samt med programmet Kreativa Europa samt Erasmus +, för att realisera potentialen i kulturell samverkan på områdena kultur, media, konst, utbildning och kreativitet. Det är nödvändigt att skapa synergier med andra europeiska finansieringsprogram, särskilt på områdena sysselsättning, den inre marknaden, företagande, ungdom, hälsa, medborgarskap och rättvisa, migration, säkerhet, forskning, innovation, teknik, näringsliv, sammanhållning, turism, yttre förbindelser, handel och utveckling.
- (22) I denna förordning fastställs en finansieringsram för programmet för rättigheter och värden som ska utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i [punkt 17 i det interinstitutionella avtalet av den 2 december 2013 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning¹⁹], för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet.
- (23) Förordning (EU, Euratom) [the new FR] (nedan kallad budgetförordningen) gäller för detta program. I den förordningen fastställs regler för genomförandet av unionens budget, inklusive regler om bidrag, priser, upphandling, indirekt genomförande, finansieringsinstrument och budgetgarantier.
- (24) Typerna av finansiering och metoderna för genomförande enligt denna förordning bör väljas ut på grundval av hur väl de bidrar till att uppnå de särskilda målen för åtgärderna och åstadkomma resultat, med beaktande av framför allt kostnaderna för kontroller, den administrativa bördan och den förväntade risken för bristande efterlevnad. Detta bör omfatta beaktande av användning av enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader, samt finansiering som inte är kopplad till kostnaderna, enligt vad som avses i artikel 125.1 i budgetförordningen. I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013²⁰, rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95²¹, rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96²² och rådets förordning (EU) 2017/1939²³ ska unionens

¹⁹ [EUT C 373, 20.12.2013, s. 1. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

²¹ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

²² Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter och bedrägerier, krav på återkrav av belopp som gått förlorade, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt i tillämpliga fall administrativa sanktioner. I enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) utföra utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen. I överensstämmelse med förordning (EU) 2017/1939 får Europeiska åklagarmyndigheten utreda och lagföra bedrägeri och annan brottslig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371²⁴. I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, Europeiska åklagarmyndigheten och Europeiska revisionsrätten de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (25) Tredjeländer som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) bör kunna delta i unionsprogram inom ramen för det samarbete som inrättats genom EES-avtalet, enligt vilket programmen kan genomföras genom ett beslut enligt det avtalet. Tredjeländer får också delta på grundval av andra rättsliga instrument. En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning för att bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och Europeiska revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.
- (26) Övergripande finansiella regler som antagits av Europaparlamentet och rådet på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget är tillämpliga på denna förordning. Dessa regler fastställs i budgetförordningen och reglerar särskilt förfarandet för upprättande och genomförande av budgeten genom bidrag, upphandling, priser och indirekt genomförande och reglerar även kontroller av de ekonomiska aktörernas ansvar. Regler som antas på grundval av artikel 322 i EUF-fördraget gäller även skyddet av unionens budget vid generella brister när det gäller rättsstatsprincipen i medlemsstaterna, eftersom respekten för rättsstatsprincipen är en förutsättning för en sund ekonomisk förvaltning och en verkningsfull EU-finansiering.
- (27) I enlighet med [artikel 94 i rådets beslut 2013/755/EU²⁵] är personer och enheter i utomeuropeiska länder och territorier berättigade till finansiering i enlighet med de bestämmelser och mål som gäller för programmen och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken berört utomeuropeiskt land eller territorium är knutet.
- (28) För att ge uttryck för vikten av att bekämpa klimatförändringar i överensstämmelse med unionens åtaganden att genomföra Parisavtalet och uppfylla Förenta nationernas mål för hållbar utveckling, kommer detta program att bidra till att strömlinjeforma klimatinsatser och till att uppnå det övergripande målet att 25 % av utgifterna i EU-budgeten ska stödja klimatmålen. Relevanta åtgärder kommer att identifieras under

²³ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

²⁵ Rådets beslut 2013/755/EU av den 25 november 2013 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen (ULT-beslutet) (EUT L 344, 19.12.2013, s. 1).

förberedelserna och genomförandet av programmet och på nytt bedömas i samband med halvtidsutvärderingen av det.

- (29) I enlighet med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet för bättre lagstiftning av den 13 april 2016 är det nödvändigt att utvärdera detta program på grundval av information som samlats in genom specifika övervakningskrav samtidigt som överreglering och administrativa bördor undviks, särskilt för medlemsstaterna. Dessa krav kan, i tillämpliga fall, innefatta mätbara indikatorer som utgångspunkt för att bedöma programmets effekter på fältet.
- (30) I syfte att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på indikatorer, i enlighet med vad som anges i artikel och artikel 16 samt i bilaga II. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (31) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²⁶.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1 *Syfte*

Genom denna förordning inrättas programmet för rättigheter och värden (nedan kallat *programmet*).

I förordningen fastställs målen för programmet, budgeten för perioden 2021–2027, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.

Artikel 2 *Programmets mål*

1. Programmets allmänna mål är att skydda och främja rättigheter och värden, såsom dessa fastställs i EU-fördragen, inbegripet genom att stödja det civila samhällets organisationer i syfte att upprätthålla öppna, demokratiska och inkluderande samhällen.
2. Inom ramen för det allmänna mål som anges i punkt 1 har programmet följande särskilda mål, vilka motsvarar programsegment:
 - (a) Att främja jämlikhet och rättigheter (segmentet Jämlikhet och rättigheter).

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (b) Att främja medborgarnas engagemang och deltagande i unionens demokratiska liv (segmentet Medborgarnas engagemang och deltagande).
- (c) Att bekämpa våld (segmentet Daphne).

Artikel 3 *Segmentet Jämlikhet och rättigheter*

Inom ramen för det särskilda mål som anges i artikel 2.2 a ska programmet vara inriktat på att

- (a) förebygga och bekämpa ojämlikhet och diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, och att stödja en övergripande politik för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män och antidiskriminering och integrering samt strategier för att bekämpa rasism och alla former av intolerans,
- (b) skydda och främja barnets rättigheter, rättigheter för personer med funktionsnedsättning, rättigheter som är knutna till unionsmedborgarskapet och rätten till skydd av personuppgifter.

Artikel 4 *Segmentet Medborgarnas engagemang och deltagande*

Inom ramen för det särskilda mål som anges i artikel 2.2 b ska programmet vara inriktat på att

- (a) öka medborgarnas förståelse av unionen, dess historia, kulturarv och mångfald,
- (b) främja utbyte och samarbete mellan medborgare i olika länder, främja medborgarnas medborgerliga och demokratiska deltagande så att medborgare och representativa sammanslutningar kan ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter inom alla unionens åtgärdsområden.

Artikel 5 *Segmentet Daphne*

Inom ramen för det särskilda mål som anges i artikel 2.2 c ska programmet vara inriktat på att

- (a) förebygga och bekämpa alla former av våld mot barn, unga och kvinnor liksom våld mot andra riskutsatta grupper,
- (b) stödja och skydda offer för sådant våld.

Artikel 6 *Budget*

1. Finansieringsramen för genomförandet av programmet för perioden 2021–2027 ska vara [641 705 000] EUR i löpande priser.
2. Inom ramen för det belopp som anges i punkt 1 ska följande vägledande belopp anslås för följande mål:
 - (a) [408 705 000] EUR för de särskilda mål som avses i artikel 2.2 a och 2.2 c.
 - (b) [233 000 000] EUR för det särskilda mål som avses i artikel 2.2 b.
3. Det belopp som avses i punkt 1 får användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av programmet, såsom förberedelse, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, inklusive gemensamma informationstekniska system,

studier, expertmöten, kommunikation om prioriteringar och områden med anknytning till programmets allmänna mål.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av budgetförordningen får utgifter för åtgärder till följd av projekt som ingår i det första arbetsprogrammet vara stödberättigande från och med den 1 januari 2021.
5. Medel anslagna till medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på deras begäran överföras till programmet. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med artikel 62.1 c i den förordningen. Om möjligt ska dessa resurser användas till förmån för den berörda medlemsstaten.

Artikel 7

Tredjeländer som är associerade till programmet

1. Programmet ska vara öppet för följande länder förutsatt att villkoren är uppfyllda:
 - (a) Medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i enlighet med villkoren i EES-avtalet.
 - (b) Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidater, i enlighet med de allmänna principer och villkor som fastställs för dessa länders deltagande i unionens program i ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land, eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.
 - (c) Länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och villkor som fastställs för dessa länders deltagande i unionens program i enlighet med ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land, eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som finns i avtal mellan unionen och dessa länder.
 - (d) Andra tredjeländer i enlighet med de villkor som fastställs i särskilda avtal som omfattar tredjeländernas deltagande i unionens program, under förutsättning att avtalet
 - säkerställer en rättvis balans vad gäller bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i unionsprogrammen,
 - föreskriver villkor för deltagande i programmen, inbegripet beräkning av ekonomiska bidrag till de enskilda programmen och deras administrativa kostnader; dessa bidrag ska utgöra inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel [21.5] i [den nya budgetförordningen],
 - inte ger tredjelandet beslutsbefogenheter i fråga om programmet,
 - garanterar unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda unionens ekonomiska intressen.

Artikel 8

Genomförande av och former för EU-finansiering

1. Programmet ska genomföras inom ramen för direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen eller inom ramen för indirekt förvaltning med organ som avses i artikel 61.1 c i budgetförordningen.

2. Programmet får tillhandahålla finansiering i alla former som anges i budgetförordningen.
3. [Bidrag till en ömsesidig försäkringsmekanism får täcka risken i samband med återkrav av medel från mottagare och ska betraktas som en tillräcklig garanti enligt budgetförordningen. Bestämmelserna i [artikel X i] förordning XXX [den förordning som efterträder förordningen om garantifonden] ska tillämpas].

Artikel 9

Typ av åtgärder

Åtgärder som bidrar till att uppnå ett särskilt mål som anges i artikel 2 får beviljas finansiering enligt denna förordning. Särskilt verksamheter som förtecknas i bilaga I ska berättiga till finansiering.

KAPITEL II

BIDRAG

Artikel 10

Bidrag

1. Bidrag inom programmet ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning VIII i budgetförordningen.
2. Utvärderingskommittén får bestå av externa experter.

Artikel 11

Kumulativ [, kompletterande] och kombinerad finansiering

1. En åtgärd som har fått ett bidrag genom programmet får också erhålla ett bidrag från något annat unionsprogram, inbegripet fonder inom ramen för delad förvaltning, under förutsättning att bidragen inte täcker samma kostnader. [Den kumulativa finansieringen får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna och stödet från olika unionsprogram får beräknas proportionellt].
2. Om programmet och fonderna inom ramen för delad förvaltning i enlighet med artikel 1 i förordning (EU) [XX] [förordningen om gemensamma bestämmelser] gemensamt ger ekonomiskt stöd till en enskild åtgärd, ska åtgärden genomföras i enlighet med de regler som anges i denna förordning, inbegripet regler om återkrav av belopp som betalats ut felaktigt.
3. Åtgärder som är stödberättigande enligt programmet och uppfyller de villkor som avses i andra stycket får identifieras i syfte att finansieras genom fonderna inom ramen för delad förvaltning. I detta fall ska de samfinansieringsgrader och de regler för stödberättigande som föreskrivs i denna förordning tillämpas.

De åtgärder som avses i första stycket ska uppfylla följande kumulativa villkor:

- (a) De har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för programmet.
- (b) De uppfyller minimikraven för kvalitet i den ansökningsomgången.
- (c) Det får inte finansieras inom ramen för den ansökningsomgången på grund av budgetbegränsningar.

Åtgärderna ska genomföras av den förvaltande myndighet som avses i artikel [65] i förordning (EU) [XX] [förordningen om gemensamma bestämmelser] i enlighet med

de regler som anges i den förordningen och i fondspecifika förordningar, inbegripet regler om finansiella korrigeringar.

Artikel 12 *Bidragsberättigade enheter*

1. Utöver de kriterier som anges i [artikel 197] i budgetförordningen ska de kriterier för stödberättigande som fastställs i punkterna 2 och 3 tillämpas:
2. Följande enheter är berättigade till stöd:
 - (a) Rättsliga enheter etablerade i något av följande länder:
 - En medlemsstat eller ett utomeuropeiskt land eller territorium som är knutet till den.
 - Ett tredjeland som är associerat till programmet.
 - (b) Varje rättslig enhet som inrättats i enlighet med unionsrätten eller varje internationell organisation.
3. Ett bidrag för administrationskostnader får också tilldelas utan ansökningsomgång till det europeiska nätverket för likabehandlingsorgan (Equinet) för att täcka utgifter i samband med dess ständiga arbetsprogram.

KAPITEL III **PROGRAMPLANERING, ÖVERVAKNING, UTVÄRDERING OCH KONTROLL**

Artikel 13 *Arbetsprogram*

1. Programmet ska genomföras med hjälp av sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i budgetförordningen.
2. Arbetsprogrammet ska antas av kommissionen genom en genomförandeakt. Den genomförandeakten ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 19.

Artikel 14 *Övervakning och rapportering*

1. Indikatorer för rapportering om programmets uppfyllelse av de särskilda mål som anges i artikel 2 anges i bilaga II.
2. För att säkerställa en ändamålsenlig bedömning av programmets framsteg mot att uppnå sina mål ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 16 med avseende på att utveckla bestämmelserna om en ram för övervakning och utvärdering, inbegripet genom ändringar av bilaga II för att se över och komplettera indikatorerna när så krävs.
3. Systemet för resultatrapportering ska säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets genomförande och resultat samlas in ändamålsenligt, resurseffektivt och rättidigt. För detta ändamål ska proportionella rapporteringskrav ställas på mottagarna av unionens medel och medlemsstaterna.

Artikel 15 *Utvärdering*

1. Utvärderingar ska utföras i god tid för att kunna användas i beslutsprocessen.
2. En halvtidsutvärdering av programmet ska utföras när tillräcklig information finns tillgänglig om genomförandet av programmet, dock senast fyra år efter det att programmet började genomföras. Halvtidsutvärderingen ska ta hänsyn till resultaten av utvärderingarna av de långsiktiga effekterna av de föregående programmen (Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap och Ett Europa för medborgarna).
3. Vid utgången av perioden för genomförandet av programmet, dock senast fyra år efter utgången av den period som anges i artikel 1, ska en slututvärdering av programmet genomföras av kommissionen.
4. Kommissionen ska överlämna slutsatserna från dessa utvärderingar tillsammans med sina egna kommentarer till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Artikel 16 *Utövande av delegeringen*

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 14 ska ges till kommissionen till och med den 31 december 2027.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 14 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 14 ska träda i kraft om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 17 *Skyddet av unionens ekonomiska intressen*

Om ett tredjeland deltar i programmet genom ett beslut enligt ett internationellt avtal eller i enlighet med något annat rättsligt instrument, ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och Europeiska revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive

befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att utföra utredningar, däribland kontroller och inspektioner på plats, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf).

KAPITEL IV

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 18

Information, kommunikation och publicitet

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla unionsfinansieringens ursprung och säkerställa dess synlighet (i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat) genom att tillhandahålla enhetlig, verkningsfull och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.
2. Kommissionen ska vidta informations- och kommunikationsåtgärder avseende programmet och dess åtgärder och resultat. Medel som tilldelats programmet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen av unionens politiska prioriteringar, i den mån de har anknytning till de mål som avses i artikel 2.

Artikel 19

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
3. Kommittén får sammanträda i särskilda konstellationer för att behandla de enskilda elementen i programmet.

Artikel 20

Upphävande

Förordning (EU) nr 1381/2013 och förordning (EU) nr 390/2014 ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2021.

Artikel 21

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändringar av de berörda åtgärderna fram till dess att de har avslutats, enligt förordningarna (EU) nr 1381/2013 och (EU) nr 390/2014, som ska fortsätta att tillämpas för de berörda åtgärderna fram till dess att de avslutas.
2. Finansieringsramen för programmet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt bistånd som är nödvändiga för övergången mellan programmet och de åtgärder som antagits inom ramen för de föregående programmen, som inrättades genom förordningarna (EU) nr 1381/2013 och (EU) nr 390/2014.
3. Vid behov får anslag föras in i budgeten efter 2027 för att täcka de kostnader som föreskrivs i artikel 6.3, i syfte att möjliggöra förvaltning av åtgärder som inte slutförts den 31 december 2027.

Artikel 22
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1 GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

- 1.1 Förslagets eller initiativets titel
- 1.2 Berörda politikområden (*programkluster*)
- 1.3 Typ av förslag eller initiativ
- 1.5 Grunder för förslaget eller initiativet
- 1.6 Varaktighet och budgetkonsekvenser
- 1.7 Planerad metod för genomförandet

2 FÖRVALTNING

- 2.1 Regler om uppföljning och rapportering
- 2.2 Förvaltnings- och kontrollsystem
- 2.3 Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter

3 BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

- 3.1 Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel
- 3.2 Beräknad inverkan på utgifterna
 - 3.2.1. *Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna*
 - 3.2.3. *Beräknad inverkan på anslag av administrativ natur*
 - 3.2.5. *Bidrag från tredje part*
- 3.3 Beräknad inverkan på inkomsterna

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslagets eller initiativets titel

Programmet för rättigheter och värden

1.2. Berörda politikområden i den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen²⁷

II. Sammanhållning och värden⁷. Investera i människor, social sammanhållning och värden

Rättvisa, rättigheter och värderingar

1.3. Typ av förslag eller initiativ

☐ en ny åtgärd

☐ en ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd²⁸

☐ en förlängning av en befintlig åtgärd

☒ en sammanslagning eller omdirigering av en eller flera åtgärder mot en annan/en ny åtgärd

1.4. Grunder för förslaget eller initiativet

1.4.1. *Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet*

Lagstiftning är ett mycket viktigt verktyg för att genomföra unionens mål på området rättigheter och värden, men behöver kompletteras med andra metoder. I detta sammanhang spelar finansiering en viktig roll. Finansieringen bör särskilt ha till uppgift att förbättra medvetenheten om värden, göra lagstiftning och rättigheter som grundar sig direkt på fördraget mer effektiv och öka medborgarnas samt de berörda yrkesgruppernas och aktörernas kunskaper, insikter och kapacitet genom att stödja följande:

- Informationskampanjer riktade till allmänheten, inbegripet genom stöd för nationella och europeiska kampanjer för att informera människor om deras rättigheter, såsom de garanteras i unionsrätten, och hur de kan tillvaratas i praktiken, samt genom åminnelseverksamheter.

- Fortbildning och kapacitetsuppbyggnad för jurister (till exempel domare och åklagare) och andra yrkesverksamma på det rättsliga området, så att de förses med de verktyg som krävs för att omsätta unionens rättigheter och politik i praktiken.

Finansieringen har också en central roll när det gäller att främja samarbete på gränsöverskridande nivå och utveckla det ömsesidiga förtroendet genom följande typer av åtgärder:

- Insatser för att stärka nätverk och det civila samhället, dvs. EU-omfattande organisationer som ska bistå vid förberedelserna av framtida initiativ på detta område samt främja ett konsekvent genomförande i hela Europa.

²⁷ Verksamhetsbaserad förvaltning och verksamhetsbaserad budgetering benämns ibland med de interna förkortningarna ABM respektive ABB

²⁸ I den mening som avses i artikel 58.2 a eller b i budgetförordningen.

- Gränsöverskridande brottsbekämpande samarbete, t.ex. införande av system som slår larm om försvunna barn samt samordning av operativt och gränsöverskridande samarbete mot narkotika.

Dessutom bör finansieringen stödja - forskning, analys och annan stödjande verksamhet, för att förse lagstiftaren med tydlig och ingående information om problem som uppstår och situationen på fältet. Resultaten av dessa verksamheter används sedan för att utveckla och genomföra unionens politik och se till att den grundar sig på faktiska förhållanden och är välriktad och välstrukturerad.

Alla dessa verksamheter kommer att genomföras under hela perioden 2021–2027. Det är svårt att i detta skede ange en exakt tidpunkt för lanseringen med hänsyn till hur snabbt nya politiska utmaningar uppkommer som vi ställs inför och måste reagera på.

- 1.4.2. *Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med ”mervärdet av en åtgärd på unionsnivå” i denna punkt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.*

Skäl för åtgärder på europeisk nivå (ex ante)

Finansiering inom ramen för programmet för rättigheter och värden är inriktad på verksamhet där EU-insatser kan tillföra ett mervärde jämfört med åtgärder som vidtas av medlemsstaterna själva. De verksamheter som omfattas av denna förordning bidrar till en effektiv tillämpning av regelverket genom att skapa ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, öka det gränsöverskridande samarbetet och samarbetet i nätverk samt uppnå en korrekt, sammanhängande och konsekvent tillämpning av unionsrätten i hela unionen. Endast åtgärder på unionsnivå kan ge upphov till sådana samordnade verksamheter som har möjlighet att nå alla medlemsstater. Europeiska unionen är bättre ägnad än medlemsstaterna att hantera gränsöverskridande situationer och att tillhandahålla en europeisk plattform för ömsesidigt lärande. Utan stöd från unionen finns det en risk för att de berörda aktörerna skulle hantera denna typ av frågor på ett inkonsekvent och splittrat sätt.

Främjandet och skyddet av värden kräver mekanismer för gränsöverskridande samarbete och möjligheter till nätverkssamarbete som i regel kan inte uppnås av medlemsstater som agerar på egen hand.

Inom många områden, såsom jämlikhet och icke-diskriminering eller medborgarskap, omfattas enskilda personer av skydd enligt unionsrätten, men de är inte helt medvetna om sina rättigheter. Endast informationskampanjer, utbyte av bästa praxis och utbildning på EU-nivå kan säkerställa att personer i alla medlemsstater nås, att administrativa strukturer/myndigheter är informerade och att ett enhetligt budskap förmedlas samtidigt som man skapar stordriftsfördelar samt säkerställer kvaliteten på åtgärderna och att medlemsstaterna har en enhetlig och konsekvent tillämpning av rättsakter i hela EU.

Finansieringen på nationell eller regional nivå av verksamhet för att främja medborgarnas deltagande i egenskap av EU-medborgare är mycket begränsad, medan finansieringen av åminnelseverksamheter är magrare ändå i många EU-länder. Även där stödmottagarna erhåller finansiering för liknande verksamheter, ger

alternativa finansieringskällor inte prioritet åt att främja medborgarskap och åminnelse på EU-nivå. De berörda aktörernas begränsade eller obefintliga förmåga att genomföra liknande projekt utan stöd av EU-finansiering är en indikation på stödmottagarnas beroende av sådana medel.

Förväntat mervärde för unionen (ex post)

Samarbete och nätverkskontakter mellan berörda aktörer kommer att leda till spridning av bästa praxis, särskilt till innovativa och integrerade lösningar i olika medlemsstater. Deltagarna i dessa verksamheter kommer därefter att kunna sprida kunskap inom sina respektive yrkesområden och sprida bästa praxis vidare i sina medlemsstater.

En sund analytisk bas för stöd till och utveckling av politiken kommer att främjas. Insatser på unionsnivå innebär att dessa verksamheter kan genomföras konsekvent i hela unionen och ger stordriftsfördelar.

1.4.3. Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder

Den halvtidsutvärdering som har utförts för de nuvarande programmen på området för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap har bekräftat att programmen överlag fungerar effektivt, men vissa aspekter angavs kunna förbättras. Det gäller särskilt behovet av att fokusera mer på framväxande behov, se över övervakningsindikatorerna, uppnå en mer balanserad geografisk spridning bland stödmottagarna, öka programmets synlighet och stärka synergier med andra relevanta finansieringsprogram och -initiativ på EU-nivå.

En rapport om utvärderingen efter halva tiden av programmet "Ett Europa för medborgarna" för perioden 2014–2020 bekräftade att de allmänna målen är relevanta för de aktuella behoven i EU av att uppmuntra medborgardeltagande och öka medvetenheten om EU:s värden, historia och mångfald. Programmet Ett Europa för medborgarna har visat sitt mervärde både vad gäller dess inverkan på deltagarna och dess kompletterande roll i förhållande till till EU:s andra finansieringsprogram och strategiska initiativ inom områdena utbildning, kultur och EU-medborgarskap. Verksamhets- och administrationsbidrag har genomförts på ett effektivt sätt. Aspekter som har konstaterats behöva förbättringar rör främst ökad synlighet för programmet, en översyn av övervakningsindikatorerna och starkare synergier med andra relevanta EU-finansieringsprogram och -initiativ.

1.4.4. Förenlighet med andra lämpliga instrument och eventuella synergieffekter

Programmet kommer att eftersträva synergier, konsekvens och komplementaritet med andra unionsinstrument, bland annat programmet för den inre marknaden, eftersom det erbjuder stöd åt konsumenterna och bidrar till att stärka tillsynsmyndigheternas arbete på konsumentområdet, och Europeiska socialfonden + med dess starka och direkt inverkan på människor – inbegripet de mest utsatta och diskriminerade – och dess betydelse för att främja jämställdhet och lika möjligheter, EU-värden och respekt för grundläggande rättigheter. Främjandet av värderingar och rättigheter inom EU återspeglas av hur de främjas på global nivå, inklusive genom kopplingarna till förverkligandet av målen för hållbar utveckling. På det området skulle synergieffekter kunna utvecklas också med yttre åtgärder på multilateral nivå. Överlappning med verksamhet som ligger inom ramen för dessa andra program kommer att undvikas, och programmet för rättigheter och värden och programmet för rättsliga frågor och kommer att kunna dela på resurser för att uppnå gemensamma mål.

1.5. Varaktighet och budgetkonsekvenser

☐ **begränsad varaktighet**

- x verkan från och med den 1/1 2021 till och med den 31/12 2027
- x Budgetkonsekvenser från och med 2021 till och med 2027 för åtagandebemyndiganden och från och med 2021 till och med 2027 och framåt för betalningsbemyndiganden.

☐ **obegränsad varaktighet**

Efter en inledande period ÅÅÅÅ–ÅÅÅÅ, beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.6. Planerad metod för genomförandet²⁹

x **Direkt förvaltning** som sköts av kommissionen

- x inom dess avdelningar, vilket också inbegriper personalen vid unionens delegationer
- x via genomförandeorgan

☐ **Delad förvaltning** med medlemsstaterna

☐ **Indirekt förvaltning** genom att uppgifter som ingår i budgetgenomförandet anförtros

- ☐ tredjeländer eller organ som de har utsett
- ☐ internationella organisationer och organ kopplade till dem (ange vilka)
- ☐ EIB och Europeiska investeringsfonden
- ☐ organ som avses i artiklarna 70 och 71 i budgetförordningen
- ☐ offentligrättsliga organ
- ☐ privaträttsliga organ som anförtrotts uppgifter som faller inom offentlig förvaltning och som lämnat tillräckliga ekonomiska garantier
- ☐ organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, som anförtrotts genomförandet av ett offentlig-privat partnerskap och som lämnat tillräckliga ekonomiska garantier
- ☐ personer som anförtrotts ansvaret för genomförandet av särskilda åtgärder inom Gusp som följer av avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som anges i den relevanta grundläggande rättsakten
- Vid fler än en metod, ange kompletterande uppgifter under "Anmärkningar".

²⁹

Närmare förklaringar av de olika metoderna för genomförande med hänvisningar till respektive bestämmelser i budgetförordningen återfinns på BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. FÖRVALTNING

2.1. Regler om uppföljning och rapportering

Anges intervall och andra villkor för sådana åtgärder:

Förslaget inbegriper övervaknings- och utvärderingsskyldigheter. Uppfylllandet av de särskilda målen kommer att övervakas på grundval av indikatorerna i detta förslag. Detta kommer att ske på årlig grund.

Vidare kommer kommissionen senast i mitten av 2025 att tillhandahålla en interimsvärderingsrapport om de resultat som uppnåts, resursanvändningens effektivitet och programmets europeiska mervärde. Detta kommer att kompletteras med erfarenheter som dragits av föregångarprogrammen. En efterhandsutvärdering av programmets långsiktiga verkningar och hur hållbara dessa verkningar är kommer att tillhandahållas efter det att programmet har avslutats.

2.2. Förvaltnings- och kontrollsystem

2.2.1. *Motivering av den genomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås*

För de särskilda målen "rättigheter och jämlikhet" och "Daphne" som förvaltas av GD JUST och GD EMPL

Genomförandet av åtgärder som ingår i programmet under programområdet "jämställdhet och rättigheter" och "Daphne" kommer att ske genom direkt förvaltning, vilket bidrar till unionens gemensamma politiska mål. Denna del av programmet kommer att förvaltas direkt av kommissionen med hjälp av de genomförandemetoder som erbjuds i budgetförordningen, i huvudsak bidrag och upphandling, eftersom detta gör det möjligt att bättre anpassa det till politikområdets behov och att uppnå en större flexibilitet när det gäller att anpassa prioriteringarna om nya behov skulle uppstå. Direkt förvaltning av kommissionen kommer dessutom att möjliggöra etablering av direkta kontakter med bidragsmottagare/entreprenörer som deltar i verksamheter som tjänar unionens politikområden.

I interimsvärderingen av programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap 2014–2020 konstaterades att det inte finns något utrymme för ytterligare förenklingar när det gäller förvaltningen av programmet. Den nuvarande direkta förvaltningsmetoden är lämplig med tanke på programmets omfattning.

Det programelement som är inriktat på personer med funktionsnedsättning kommer att genomföras genom direkt förvaltning, med hjälp av de genomförandemetoder som erbjuds i budgetförordningen, i huvudsak bidrag och upphandling. Direkt förvaltning av kommissionen gör det möjligt att etablera direkta kontakter med bidragsmottagare/entreprenörer som deltar i verksamheter som tjänar unionens politikområden. Kommissionen säkerställer direkt övervakning av resultaten av de finansierade åtgärderna. Betalningsvillkoren med avseende på de finansierade åtgärderna kommer att anpassas till de risker som är förknippade med de finansiella transaktionerna. I syfte att garantera ändamålsenlighet, effektivitet och ekonomi med avseende på kommissionens kontroller kommer strategin att inriktas på att skapa en balans mellan förhands- och efterhandskontroller.

Efterhandsrevisioner kommer att göras på plats av externa revisorer för ett urval av transaktionerna. Vid urvalet av dessa transaktioner kommer man att kombinera riskbedömning och slumpmässigt urval.

Efterhandskontroller bygger också på ömsesidig tillit till revisioner och utbyte av information som redan är tillgänglig för att ytterligare minska den administrativa bördan och öka kostnadseffektiviteten (artiklarna 127 och 128 i den nya budgetförordningen).

För det särskilda målet ”medborgarnas engagemang och deltagande som förvaltas av GD HOME

Genomförandet av de åtgärder som planeras inom programområdet ”medborgarnas engagemang och deltagande” kan anförtros åt ett genomförandeorgan³⁰. De flesta av åtgärderna inom ramen för det nuvarande programmet ”Ett Europa för medborgarna” förvaltas faktiskt av Genomförandeorganet för utbildning, audiovisuella medier och kultur (EACEA).

Den tredje utvärderingen av Eacea för perioden januari 2012 – december 2014 visade att Eacea:s mandat var relevant för kommissionens och byråns sökandes/bidragsmottagares behov.

Det bör också understrykas att de förenklingsåtgärder som införts för åtgärderna inom ramen för det nuvarande programmet ”Ett Europa för medborgarna” bidrog till betydligt lägre felfrekvenser och möjliggjorde snabba upphandlings-/betalningsprocedurer.

Programmet kommer att genomföras genom ansökningsomgångar och bidrag, såsom inom ramen för det nuvarande programmet Ett Europa för medborgarna.

Vad gäller betalningsvillkor planeras en delbetalning genom förfinansiering och slutbetalning efter slutrapporten. Användning av enhetsbelopp / schablonsatser kommer att minska risken för felaktigheter.

2.2.2. *Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna*

För de särskilda målen Rättigheter och jämställdhet och Daphne som förvaltas av GD Rättsliga frågor och GD sysselsättning. De största riskerna kopplade till GD Rättsliga frågor finansieringsverksamhet är av två slag:

- risken för att man inte finansierar det projekt som bäst hanterar det identifierade problemet,
- riskerna för oriktigheter och olagligheter i samband med begärda och ersatta kostnader.

Vad gäller de risker som avser laglighet och korrekthet förefaller det, på grundval av de främsta orsakerna till och typerna av vanliga fel som upptäcks vid efterhandsrevisioner, som att de flesta oriktigheter uppstår till följd av dålig ekonomisk förvaltning från bidragsmottagarnas sida, vilket främst beror på dålig insikt i reglerna på grund av deras komplexitet, särskilt reglerna om stödberättigande kostnader.

Riskerna beror följaktligen främst på

- säkerställandet av kvaliteten hos de utvalda projekten och den tekniska genomförandet av dem,

³⁰

Beslutet att delegera genomförandeuppgifter till ett genomförandeorgan kommer att fattas i enlighet med rådets förordning (EG) nr 58/2003 på grundval av en kostnads-nyttöanalys.

– risken för att de medel som beviljats inte används effektivt eller på ett ekonomiskt sätt, både när det gäller bidrag (tungrodda förfaranden för ersättning av faktiska stödberättigande kostnader) och när det gäller upphandling (svårt att jämföra prisbud i de fall där det bara finns ett begränsat antal ekonomiska aktörer som har de specialistkunskaper som krävs),

– bedrägeri.

De flesta av dessa risker förväntas kunna minskas med hjälp av

- bättre utformade ansökningsomgångar,
- bättre vägledning för bidragsmottagare och mer målinriktade förslag,
- ökad användning av förenklade kostnadsalternativ, enligt vad som föreskrivs i den nya budgetförordningen,
- användning av gemensamma system för förvaltning av förslag och bidrag.

Beskrivning av interna kontrollsystem

Det kontrollsystem som planeras för det framtida programmet är en fortsättning på det nuvarande kontrollsystemet.

Kontrollstrategin kommer att bygga på den nya budgetförordningen och förordningen om gemensamma bestämmelser. Den nya budgetförordningen och utkastet till förslag till programmet om rättsliga frågor bör utvidga användningen av förenklade former av bidrag, såsom enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader.

Kontrollstrategin består av flera beståndsdelar:

- programplanering, utvärdering och urval av förslag för att säkerställa att endast de bästa förslagen finansieras,
- ingående och övervakning av bidragsöverenskommelserna. Alla transaktioner och förfaranden är föremål för förhandskontroll av enheten Program och ekonomisk förvaltning inom GD Rättsliga frågor, samt av de relevanta policyenheterna. Den finansiella kontrollen utförs av enheten Program och ekonomisk förvaltning. När det gäller bidrag kontrolleras kostnadsuppgifter ingående och verifikationer begärs när det anses nödvändigt utifrån en riskbedömning.
- efterhandsrevisioner garanteras via ett servicenivåavtal med GD Migration och inrikes frågor: Sektorn för efterhandskontroll tillämpar en ”avslöjandestrategi” som syftar till att upptäcka största möjliga antal avvikelser och på så sätt skapa förutsättningar att kräva tillbaka felaktigt utbetalda belopp. Med stöd av denna strategi utförs revisionerna på ett antal olika utvalda projekt nästan uteslutande på grundval av en riskanalys.

Kostnaden för kontrollerna uppgår till omkring 4,49 % av de betalningar som gjorts av GD Rättsliga frågor. Den förväntas förbli konstant eller minska något i de fall användningen av förenklade kostnadsalternativ ökar under nästa programmering.

Genomförandet är inriktat på tilldelningen av offentliga kontrakt, samtidigt som ett antal bidrag för specifika verksamheter och organisationer planeras.

Offentliga upphandlingskontrakt kommer huvudsakligen att ingå inom områden såsom undersökningar, uppgiftsinsamling, utvärderingskontrakt, utbildning, informationskampanjer, IT och kommunikationstjänster. Uppdragstagarna är främst

konsultföretag och andra privata företag, av vilka många är små och medelstora företag.

Bidrag kommer i första hand att beviljas för stöd till icke-statliga organisationer, nationella myndigheter osv. Utförandeperioden för projekt och verksamheter som får stöd är vanligen mellan ett och tre år.

De största riskerna är

- risken för att de medel som beviljats inte används effektivt eller på ett ekonomiskt sätt, både när det gäller bidrag (tungrodda förfaranden för ersättning av faktiska stödberättigande kostnader) och när det gäller upphandling (svårt att jämföra prisbud i de fall där det bara finns ett begränsat antal ekonomiska aktörer som har de specialistkunskaper som krävs),
- risk för att kommissionens rykte skadas om bedrägeri eller kriminell verksamhet upptäcks. Att tredje parter har ett internt kontrollsystem ger bara en partiell garanti på grund av det tämligen stora antalet heterogena entreprenörer och stödmottagare som alla har ett eget, ofta ganska litet, kontrollsystem.

Kommissionen har infört interna förfaranden som ska täcka de risker som identifieras ovan. De interna förfarandena är i full överensstämmelse med budgetförordningen och inkluderar åtgärder för bedrägeribekämpning och kostnads-/nyttoöverbäganden. Inom denna ram fortsätter kommissionen att utforska möjligheterna att förbättra förvaltningen och uppnå effektivitetsvinster. Kontrollsystemet viktigaste egenskaper är:

Kontroller före och under genomförandet av projekten:

- Mallar för bidragsavtal och tjänstekontrakt som har utarbetats av kommissionen används. De innehåller en rad bestämmelser om kontrollerna, exempelvis vad gäller revisionsintyg, finansiella garantier, kontroller på plats och inspektioner utförda av Olaf. Reglerna om bidragsberättigande kostnader kommer att förenklas, till exempel genom att använda enhetskostnader, klumpsummor, bidrag som inte är kopplade till kostnader och andra möjligheter som erbjuds genom budgetförordningen. Detta kommer att minska kostnaderna för kontroller och sätta fokus på verifieringar och kontroller inom högriskområden.

All personal åtar sig att följa en kodex för god förvaltningssed. Personal som deltar i urvalsprocessen eller i förvaltningen av bidragsöverenskommelserna eller kontrakten undertecknar dessutom en försäkran om att inga intressekonflikter föreligger. Personalen får regelbunden fortbildning och nätverk används för utbyte av bästa praxis.

Det tekniska genomförandet av projekten följs upp med jämna mellanrum med hjälp av lägesrapporter som lämnas in av uppdragstagare och bidragsmottagare. Dessutom kommer möten med uppdragstagare/bidragsmottagare och besök på plats att anordnas från fall till fall.

Kontroller vid projektets slut:

Efterhandsrevisioner genomförs för att på platsen kontrollera att redovisade kostnader är stödberättigande. Syftet med dessa kontroller är att förebygga, spåra och korrigera väsentliga felaktigheter som rör de ekonomiska transaktionernas laglighet och korrekthet. Med syfte att uppnå en hög kontrolleffekt görs urvalet av bidragsmottagare som ska kontrolleras genom att ett riskbaserat urval kombineras

med ett stickprov, och operativa aspekter uppmärksammas när så är möjligt vid revisionen på plats.

För det särskilda målet ”medborgarnas engagemang och deltagande som förvaltas av GD HOME

A: Största risker och viktigaste anledningar till fel

Det nuvarande programmet ”Ett Europa för medborgarna” förvaltas av Genomförandeorganet för utbildning, audiovisuella medier och kultur (Eacea). Tack vare de förenklingsåtgärder som införts (i synnerhet enhetsbelopp) genomförs det nuvarande programmet Ett Europa för medborgarna med en felnivå som bedöms ligga klart under väsentlighetströskeln på 2 %. Dessa förenklingsåtgärder ska fortsätta att genomföras inom ramen för det framtida programmet.

B: Information om det system för internkontroll som inrättats inom kommissionen – Kommissionens tillsyn över Eacea

Kommissionen kommer att vidta de kontrollåtgärder som krävs för genomförandeorgan i enlighet med artikel 62 i budgetförordningen [i enlighet med rådets förordning (EG) nr 58/2003 om genomförandeorgan].

Dessutom kommer kommissionen att övervaka och kontrollera att genomförandeorganet uppnår relevanta kontrollmål för de åtgärder de fått i uppdrag att förvalta. Övervakningen ska vara integrerad i fråga om samarbetet mellan det ansvariga generaldirektoratet och genomförandeorganet och när det gäller organets halvårsvisa rapportering.

C: Information om det interna kontrollsystem som har inrättats hos EACEA

Kontrollsystemet genomförs av EACEA

2.2.3. *Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)*

För de särskilda målen ”rättigheter och jämlikhet” och ”Daphne” som förvaltas av GD JUST och GD EMPL Kostnaden för kontrollerna uppgår till omkring 4,49 % av de betalningar som gjorts av GD Rättsliga frågor. Den förväntas förbli konstant eller minska något i de fall användningen av förenklade kostnadsalternativ ökar under nästa programperiod. Det skulle inte vara kostnadseffektivt att öka kontrollkostnaderna för att uppnå en marginell förbättring av felprocenten.

Inom GD Sysselsättning motsvarar kostnaden för den föreslagna kontrollnivån omkring 4 % av årsbudgeten för driftsutgifter. Detta motiveras av det stora antalet transaktioner som ska kontrolleras. När det gäller personer med funktionsnedsättning, innebär direkt förvaltning tilldelning av ett stort antal kontrakt och bidrag till åtgärder, liksom utbetalning av ett stort antal driftbidrag till icke-statliga organisationer. Risken i samband med dessa aktiviteter gäller kapaciteten hos (framför allt) mindre organisationer att kontrollera utgifterna effektivt.

På femårsbasis var felprocenten vid kontroller på plats av bidrag som omfattades av direkt förvaltning 1,8 %. För alla program som ligger under GD Sysselsättning program och överlag med hänsyn till den låga risknivån för upphandling under 1 %. Denna felprocent anses vara acceptabel, eftersom den understiger väsentlighetsnivån på 2 %.

De ändringar som föreslås av programmet kommer inte att ändra det nuvarande sättet att förvalta anslagen. Det befintliga kontrollsystemet har visat sig vara adekvat för att förebygga och/eller upptäcka fel och/eller oegentligheter, och i förekommande fall korrigera dessa. Felfrekvensen förväntas därför ligga kvar på samma nivåer som tidigare.

För det särskilda målet ”medborgarnas engagemang och deltagande som förvaltas av GD HOME

2017 var det andra året som felprocentsiffror sammanställts för programgenerationen 2014–2020, som förvaltas av Eacea, och resultaten är uppmuntrande (0 % när det gäller programmet ”Ett Europa för medborgarna”). Med hänsyn till de förenklings- och kontrollåtgärder som planeras genomföras, kan man dra slutsatsen att nivån av bristande efterlevnad av de planerade åtgärderna förväntas ligga under tröskelvärdet på 2 %.

Beräkning av kostnader för kontrollen av åtgärder som förvaltas av EACEA

1 Under urvalet och avtalsförvaltningen

1.1 Personalkostnader

Beräkningen tar hänsyn till kontrollverksamhet som utförs inom ramen för det innevarande programmet ”Ett Europa för medborgarna”

- av operativ och ekonomisk personal som har till uppgift att initiera och kontrollera transaktioner

- under alla etapper i projektets livscykel (urval, avtalstecknande och utbetalningar).

Antal anställda som utför kontroller	Standardkostnader/år
--------------------------------------	----------------------

Kontraktsanställda	$6,6 \times 74\,000 \text{ EUR} = 488\,400 \text{ EUR}$
--------------------	---

Tillfälligt anställda	$1,6 \times 143\,000 \text{ EUR} = 228\,800 \text{ EUR}$
-----------------------	--

Totalt för programmets löptid: 5 020 400 euro

1.2 Andra kostnader – Standard kostnader/år

Besök på platsen: $20 \times 825 \text{ EUR} = 16\,500 \text{ EUR}$

Revisionsintyg som ska läggas fram av stödmottagarna 86 000 euro

Totalt för programmets löptid: 717 500 euro

2 Kontroller i efterhand

2.1 Personal

Antal anställda som utför kontroller	Standardkostnader/år
--------------------------------------	----------------------

Kontraktsanställda	$0,25 \times 74\,000 \text{ EUR} = 18\,500 \text{ EUR}$
--------------------	---

Tillfälligt anställda	$0,05 \times 143\,000 \text{ EUR} = 7\,150 \text{ EUR}$
-----------------------	---

Totalt för programmets löptid: 179 500 euro

2.2 Efterhandsrevision

Stickprover, riskbaserade revisioner och ad-hoc-revisioner – Standardkostnader/år:

$10\,500 \text{ EUR} \times 10 = 105\,000 \text{ EUR}$

Totalt för programmets löptid: Eacea:s totala kostnader för kontroller i förhållande till de potentiella driftsbudgeten

Med en driftsbudget på 204 miljoner EUR för programområdet Medborgarnas engagemang och deltagande motsvarar de totala kostnaderna för kontroll av åtgärder som förvaltas av Eacea omkring 3,5 % av budgeten

2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter

Beskriv förebyggande åtgärder (befintliga eller planerade), t.ex. från strategi för bedrägeribekämpning.

Förutom lagfästa kontrollmekanismer kommer programmet att genomföras av de generaldirektorat som också ansvarar för att genomföra kommissionens strategi för bedrägeribekämpning, som antogs den 24 juni 2011, för att bl.a. se till att dess interna anti-bedrägerikontroller är anpassade till kommissionens strategi och att dess hållning till hantering av bedrägeririsker är inriktad på att kartlägga områden med risker för bedrägeri och lämpliga reaktioner.

Därefter är vissa åtgärder avsedda att minska potentiella bedrägerier och oegentligheter, nämligen följande:

- Förebyggande av bedrägerier och oegentligheter beaktas redan vid inrättandet av programmet genom införandet av förenklade regler och en mer utbredd användning av schablonsatser och enhetsbelopp.
- Regelbundna kontroller av potentiell dubbelfinansiering och identifiering av stödmottagare som eventuellt uppbär flera olika bidrag.
- Genomförande av revisioner på ad hoc-basis i de fall det föreligger hög risk för oegentligheter/misstanke om bedrägeri.
- Genomförandeorganet får skyldigheten att rapportera om potentiella bedrägerier och oegentligheter till kommissionen både tillfälligt och i sin regelbundna rapportering.
- Beslut, avtal och kontrakt som följer av konsumentprogrammet kommer att ge kommissionen, Olaf inbegripet, och revisionsrätten rätt att utföra revisioner, kontroller på plats och inspektioner.
- Förfarandet för beviljande av bidrag har flera inslag som syftar till att avslöja bedrägeri, såsom den utbredda användningen av "4-eyes-principen", kontroller av att tilldelningsförfaranden genomförs korrekt samt insyn i dessa förfaranden, detaljerade förfaranden för att undvika intressekonflikter, kontroller av huruvida de sökande har varit "svartlistade" i enlighet med förordning 1605/2002, användning av it-verktyg såsom Edes och Arachne samt uppmärksamhet på andra varningssignaler (bedrägeriindikatorer).

Efter en studie av en extern uppdragstagare som ska vara klar i mitten av 2018 den gemensamma strategin mot bedrägerier att ses över och GD Sysselsättnings bidrag till kommissionens strategi uppdateras.

3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik	Typ av anslag	Bidrag			
	Nummer Rubrik 2 Sammanhållning och värden 07.06 Rättsliga frågor, rättigheter och värden Rättigheter och värden	Diff./Icke-diff. ³¹	från Efta-länder ³²	från kandidatländer ³³	från tredjeländer	i den mening som avses i artikel [21.2 b] i budgetförordningen
	07.01ÅÅ. [Rättigheter och värden] 07.01.05.	Icke-diff.	JA	JA	NEJ	NEJ
	07.06.02.01 07.06.02.02	Diff.	JA	JA	NEJ	NEJ

³¹ Diff. = differentierade anslag / Icke-diff. = icke-differentierade anslag.

³² Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

³³ Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidatländer i västra Balkan.

3.2. Beräknad inverkan på utgifterna

3.2.1. Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen	<2>	Rubrik 2 Sammanhållning och värden 07.06 Rättsliga frågor, rättigheter och värden Programmet för rättigheter och värden
---	------------------	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	After 2027	TOTAL T
Driftsanslag	Åtaganden	(1)	78,824	80,123	81,204	81,586	81,694	81,560	80,914		565,905
	Betalningar	(2)	10,578	42,020	56,269	60,625	63,576	63,814	63,490	205,533	565,905
Anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för programmet ³⁴	Åtaganden = Betalningar	(3)	11,800	11,200	10,600	10,500	10,500	10,600	10,600		75 800*
TOTALA anslag för ramanslagen för programmet	Åtaganden	=1+3	90,624	91,323	91,804	92,086	92,194	92,160	91,514		641,705
	Betalningar	=2+3	22,378	53,220	66,869	71,125	74,076	74,414	74,090	205,533	641,705

Anslagen är avsedda att finansiera verksamheter som förtecknas i bilaga I till denna förordning och som bidrar till uppnåendet av de särskilda målen inom programelementet jämlikhet och mänskliga rättigheter, programelementet medborgerligt engagemang och deltagande samt programelementet Daphne. Fördelningen av medel som avses i artikel 6.2 a kan delas upp ytterligare mellan programelementet jämlikhet och rättigheter (cirka 75 %) och programelementet Daphne (cirka 25 %). Fördelningen av de medel som avses i artikel 6.2 kommer att inriktas på programelementet Medborgarnas engagemang och deltagande, inklusive stöd till icke-statliga organisationer som förvaltas direkt av GD JUST, vilket motsvarar cirka 20 %.

³⁴ Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

* Detta belopp omfattar stödutgifter för programmet för rättigheter och värden samt bidraget till Eacea avseende förvaltningen av arvet från programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020 och den möjliga delegeringen av en del av programmet för rättigheter och värden (programelementet Medborgarnas engagemang och deltagande) till ett genomförandeorgan. Beloppet täcker vidare den möjliga delegeringen av stöd till icke-statliga organisationer inom ramen för programelementet Medborgarnas engagemang och deltagande. Hanteringen av arvet förklarar de högre beloppen för 2021–2023. Programmet kan (delvis) delegeras till ett genomförandeorgan, med förbehåll för resultatet av kostnads-nyttoanalysen och relaterade beslut som ska fattas; de relaterade administrativa anslag för programgenomförande i kommissionen och genomförandeorganet kommer att anpassas i enlighet med detta.

Rubrik i den fleråriga budgetramen	7	”Administrativa utgifter”
---	----------	----------------------------------

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTALT
Personalresurser		24,79 5	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795		173,565
Övriga administrativa utgifter		1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082		7,574
TOTALA anslag för RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877		181,139

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTALT
TOTALA anslag samtliga RUBRIKER i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	116,50 1	117,20 0	117,68 1	117,96 3	118,07 1	118,03 7	117,39 1		822,844
	Betalningar	48255	79,097	92,746	97,002	99,953	100,29 1	99,967	205,53 3	822,844

3.2.2. Beräknad inverkan på driftsanslagen

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk
- x Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL T
----	------	------	------	------	------	------	------	------------

RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	173,565
Övriga administrativa utgifter	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	7,574
Delsumma RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	181,139

utanför RUBRIK 7³⁵ i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser								
Andra utgifter av administrativ natur	11,800	11,200	10,600	10,500	10,500	10,600	10,600	75,800
Delsumma utanför RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	11,800	11,200	10,600	10,500	10,500	10,600	10,600	75,800

TOTALT	37,677	37,077	36,477	36377	36377	36477	36477	256939
---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Personalbehov och andra administrativa kostnader ska täckas genom anslag inom det generaldirektorat som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

³⁵ Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

3.2.2.1. Beräknat personalbehov

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)							
Vid huvudkontoret eller vid kommissionens kontor i medlemsstaterna	156,75	156,75	156,75	156,75	156,75	156,75	156,75
Vid delegationer							
För forskning							
• Extern personal (i heltidsekvivalenter: kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter, personal från bemanningsföretag och unga experter som tjänstgör vid delegationerna) ³⁶							
Rubrik 7							
Som finansieras genom RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	- vid huvudkontoret	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5
	- vid delegationer						
Som finansieras genom ramanslagen för programmet ³⁷	- vid huvudkontoret						
	- vid delegationer						
För forskning							
Annan (ange)							
TOTALT	188,25	188,25	188,25	188,25	188,25	188,25	188,25

Personalbehoven ska täckas med personal inom det generaldirektorat som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	<u>GD RÄTTSLIGA FRÅGOR: 134 heltidsekvivalenter knutna till programmet</u> <u>ALLA HELTIDSEKVIVALENTER INOM GD JUST avdelads för ett av 3 nuvarande program.</u> <u>Heltidsekvivalenter för programmet för rättigheter och värden: 50 % från enheten JUST.04 Program och ekonomisk förvaltning, 50 % från andra horisontella enheter och heltidsekvivalenter från policyenheter som är knutna till programmet Rättsliga frågor (nämligen enheterna (C2, C3, C4, D1, D2, D3))</u>
--------------------------------------	--

³⁶

[Denna fotnot förklarar vissa initialförkortningar som inte används i den svenska versionen].

³⁷

Särskilt tak för finansiering av extern personal genom driftsanslag (tidigare s.k. BA-poster).

	<u>GD Inrikes frågor (medborgarnas engagemang och deltagande): 6</u> <u>HELTIDSEKVIVALENTER</u> <u>Generalsekretariatet: 7,25 heltidsekvivalenter – medborgarinitiativet</u> <u>GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering (verksamhet med koppling till</u> <u>”rättigheter för personer med funktionsnedsättning”): 9,5</u> <u>HELTIDSEKVIVALENTER</u>
Extern personal	<u>GD RÄTTSLIGA FRÅGOR: 29 heltidsekvivalenter knutna till programmet</u> <u>GD Inrikes frågor (medborgarnas engagemang och deltagande): 1</u> <u>HELTIDSEKVIVALENT</u> <u>GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering (verksamhet med koppling till</u> <u>”rättigheter för personer med funktionsnedsättning”): 1,5</u> <u>HELTIDSEKVIVALENTER</u>

3.2.3. Bidrag från tredje part

Förslaget/initiativet:

- ☒ innehåller inga bestämmelser om samfinansiering från tredje parter
- ☐ innehåller bestämmelser om samfinansiering från tredje parter enligt följande uppskattning:

Anslag i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTALT
Ange vilket organ som deltar i samfinansieringen								
TOTALA anslag som tillförs genom samfinansiering								

3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

- ☐ Förslaget/initiativet påverkar inte budgetens inkomstsida.
- ☒ Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:
 - ☐ Påverkan på egna medel
 - ☐ Påverkan på andra inkomster

ange om inkomsterna har avsatts för utgiftsposter ☐

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel:	Förslagets/initiativets inverkan på inkomsterna ³⁸						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikel							

För inkomster avsatta för särskilda ändamål, ange vilka budgetrubriker i utgiftsdelen som berörs.

--

Övriga anmärkningar (t.ex. vilken metod/formel som har använts för att beräkna inverkan på inkomsterna eller andra relevanta uppgifter).

--

³⁸ Vad gäller traditionella egna medel (tullar, sockeravgifter) ska nettobeloppen anges, dvs. bruttobeloppen minus 20 % avdrag för uppbördskostnader.